

Analiza financijskih izvještaja društava za osiguranje

Godač, Dina

Undergraduate thesis / Završni rad

2015

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Karlovac University of Applied Sciences / Veleučilište u Karlovcu**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:128:184022>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-05**

VELEUČILIŠTE U KARLOVCU
Karlovac University of Applied Sciences

Repository / Repozitorij:

[Repository of Karlovac University of Applied Sciences - Institutional Repository](#)

zir.nsk.hr

DIGITALNI AKADEMSKI ARHIVI I REPOZITORIJI

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij ugostiteljstva

Dina Godač

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTAVA ZA
OSIGURANJE**
ZAVRŠNI RAD

Karlovac, 2015.

Dina Godač

**ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTAVA ZA
OSIGURANJE**
ZAVRŠNI RAD

Veleučilište u Karlovcu
Poslovni odjel
Stručni studij ugostiteljstva

Kolegij: Osnove računovodstva II
Mentor: mr.sc. Dubravka Krivačić
Matični broj studenta: 0618610083

Karlovac, veljača 2015.

ZAHVALA

Zahvaljujem svima koji su svojim prijedlozima, savjetima i podrškom pridonijeli izradi ovog rada.

Posebno se zahvaljujem svojoj mentorici mr.sc. Dubravki Krivačić na strpljenju, suradnji, vodstvu i izuzetnoj pomoći tijekom izrade rada.

Hvala svim profesorima i asistentima na suradnji i pruženom znanju tijekom cijelog studija.

Ovim putem želim također zahvaliti svim svojim prijateljima što su svojim prisustvom, vedrinom i smijehom uljepšali moje studentske dane.

Veliko hvala cijeloj mojoj obitelji na podršci i upućivanju na pravi put.

I za kraj, najveća hvala mojim divnim roditeljima na potpori i ohrabrenjima, brizi i neizmjerne ljubavi, osloncu i stalnom poticanju na ostvarivanje viših ciljeva. Bez vaše pomoći ništa od ovoga ne bi bilo moguće, stoga ovu diplomu posvećujem vama.

SAŽETAK

Računovodstvo je najznačajniji dio informacijskog sustava trgovačkog društva te je temelj za poslovno odlučivanje. Njegov output su financijski izvještaji, svojevrsni nositelji informacija potrebnih različitim internim i eksternim korisnicima. Kako bi korisnici lakše mogli pristupiti informacijama iz financijskih izvještaja, trgovačka društva dužna su financijske izvještaje javno objavljivati, što ujedno olakšava njihovu analizu. Analiza financijskih izvještaja definirana je kao predmet ovog istraživanja. Provedena je na primjeru društava za osiguranje. Konkretno su objašnjeni temeljni financijski izvještaji koje društva za osiguranje trebaju sastavljati, obveza javne objave financijskih izvještaja, metoda analize financijskih izvještaja, a potom je izrađena komparativna analiza financijskih izvještaja dvaju velikih društava za osiguranje u Republici Hrvatskoj: Allianz Zagreb d.d. i Croatia osiguranje d.d.

Ključne riječi: financijski izvještaji, društva za osiguranje, analiza

ABSTRACT

Accounting is the most important part of the information system of the company and it is the basis for decision making. Its output are the financial statements, different kinds of holders of information necessary for various internal and external users. Companies are obligated to publicly disclose financial statements, which facilitates their analysis and make it easier for users to gain access to information from the financial statements. Analysis of the financial statements is defined as the subject of this research. It will be created on the example of insurance companies. Particularly it explains the basic financial statements which insurance companies must create, the obligation of public disclosure of financial statements, methods of analysis of financial statements, and afterwards it is created a comparative analysis of financial reports of two large insurance companies in the Republic of Croatia: Allianz Zagreb Ltd. and Croatia osiguranje Ltd.

Keywords: financial statements, insurance companies, analysis

SADRŽAJ

ZAHVALA.....	I
SAŽETAK.....	II
ABSTRACT	III
1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada.....	1
1.2. Izvori podataka i metode istraživanja.....	2
1.3. Sadržaj i struktura rada.....	3
2. DRUŠTVA ZA OSIGURANJE	4
2.1. Pojam osiguranja i djelatnost društava za osiguranje.....	4
2.2. Zakonski okvir osiguranja	6
2.3. Oblici društava za osiguranje	8
2.4. Vrste osiguranja.....	9
2.5. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj	11
3. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE	15
3.1. Pojam i obilježja financijskih izvještaja	15
3.2.1. Izvještaj o financijskom položaju (bilanca).....	17
3.2.2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka).....	18
3.2.3. Izvještaj o novčanom tijeku.....	20
3.2.4. Izvještaj o promjenama kapitala.....	21
3.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje.....	22
4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA.....	24
4.1. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja.....	25
4.2. Pokazatelji analize financijskih izvještaja	26
5. KOMPATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE ALLIANZ ZAGREB D.D. I CROATIA OSIGURANJE D.D.....	30
5.1. Allianz Grupa	30
5.1.1. Allianz Zagreb d.d.	30
5.1.2. Horizontalna i vertikalna analiza.....	31
5.1.3. Analiza pomoću pokazatelja.....	38
5.2. Croatia Osiguranje d.d.....	39
5.2.1. Croatia Osiguranje d.d.....	39
5.2.2. Horizontalna i vertikalna analiza.....	39
5.2.3. Analiza pomoću pokazatelja.....	47

5.3 Rezultati komparativne analize društava za osiguranje Allianz Zagreb d.d. i Croatia osiguranje d.d.	48
6. ZAKLJUČAK	50
LITERATURA	52
POPIS GRAFIKONA	54
POPIS TABLICA	55
POPIS SHEMA	56

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Osiguranje je u suvremenom gospodarskom razvoju postalo učinkovito i nezamjenjivom zaštitom te čimbenikom sigurnosti i prosperiteta društva. Ekonomski smisao osiguranja sadržan je u naknadi štete u imovinskom osiguranju i isplati osiguranih iznosa u osiguranju osoba. Radi širine obuhvata svih ljudskih djelatnosti u osiguranju se javljaju raznovrsni, složeni gospodarski i pravni odnosi i interesi, koji proučavanje tog područja čine specifičnim, kompleksnim i sveobuhvatnim.¹

Djelatnost osiguranja znatno utječe na razvoj gospodarstva svake zemlje te je važan čimbenik stabilnosti financijskog sustava. U Hrvatskoj je u 2013. godini djelovalo dvadeset i šest društava za osiguranje te jedno društvo za reosiguranje. Od toga sedam društava za osiguranje bavilo se poslovima životnog osiguranja, devet društava poslovima neživotnog osiguranja te deset društava poslovima životnog i neživotnog osiguranja.

Financijski izvještaji pružaju njihovim korisnicima podatke i informacije o poslovanju poduzeća te je njihova analiza jedan od važnijih alata kojima različite interesne skupine mogu doći do onih informacija koje su im potrebne za donošenje odluka. Ciljevi financijskih izvještaja su pružanje informacija o financijskoj poziciji koja uključuje imovinu, izvore imovine, likvidnost i solventnost, pružanje informacija o uspješnosti poslovanja koja upućuje na sposobnost ostvarivanja profita od korištenja uloženi resursa te pružanje informacija o novčanim tijekovima, koje mogu poslužiti za predviđanje budućih novčanih tijekova i njihove uporabe.

Analiza financijskih izvještaja jedan je od financijskih alata koji korisnicima omogućava uvid u sadašnje rezultate poslovanja, ali im omogućava i uvid i razvoj poslovanja tijekom određenog vremena te projekciju mogućeg razvoja u budućnosti sa svrhom pronalaska načina kako poboljšati rezultate u budućnosti. Predmet ovog rada je financijska analiza poslovanja dvaju društava za osiguranje, Croatia Osiguranja d.d. i Allianz Zagreb d.d. Pritom su korišteni financijski podaci za oba društva za osiguranje te su na temelju njih napravljene horizontalna i vertikalna analiza, kao i analiza pomoću pokazatelja. Nadalje, donesen je zaključak o

¹ Andrijašević, S., Petranović, V.: Ekonomika osiguranja, Alfa, Zagreb, 1991, str. 1.

poslovanju svakog pojedinačnog društva te je napravljena komparativna analiza, odnosno usporedba dvaju društava.

Ciljevi ovog rada vezani su uz prethodno definirane probleme i predmet istraživanja. Cilj je analizirati i ocijeniti prikupljena teorijska i empirijska saznanja o financijskoj situaciji društava za osiguranje Allianz Zagreb d. d. i Croatia Osiguranje d.d., odnosno prikazati poziciju ovih društava kao jednih od 27 društava u Republici Hrvatskoj, te utvrditi uspješnost navedenih društva putem vertikalne, horizontalne i analize pomoću pokazatelja.

1.2. Izvori podataka i metode istraživanja

Izvori podataka korišteni za ovaj rad su znanstveni i stručni radovi te podaci preuzeti sa službenih internetskih stranica osiguravajućih društava Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Osiguranje d.d.

Prilikom izrade rada korištene su sljedeće istraživačke metode: metoda deskripcije, komparacije, metoda analize i metoda sinteze.

Metoda deskripcije je postupak jednostavnog opisivanja činjenica, procesa i predmeta te će se koristiti u teorijskom dijelu rada s ciljem upoznavanja s pojmovima i financijskog izvještavanja, temeljnih financijskih izvještaja te s njihovim sadržajem.

Metoda komparacije koristit će se prilikom uspoređivanja uspješnosti poslovanja osiguravajućih društava Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Zagreb d.d.

Metoda analize je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja stvarnosti raščlanjivanjem složenih misaonih tvorevina na njihove jednostavnije dijelove i elemente i izučavanje svakog dijela i elementa za sebe i u odnosu na druge dijelove, odnosno cjeline. Metoda sinteze je postupak znanstvenog istraživanja i objašnjavanja putem spajanja, sastavljanja jednostavnijih misaonih tvorevina u složene, i složenih u još složenije, povezujući izdvojene elemente, pojave, procese i odnose u jedinstvenu cjelinu u kojoj su njezini dijelovi uzajamno povezani. Cilj korištenja ovih dviju metoda je upoznavanje s poslovanjem promatranih društava za osiguranje. Analizirat će se podaci unutar financijskog izvještaja objavljenih u godišnjim financijskim izvještajima.

1.3. Sadržaj i struktura rada

Struktura ovog rada podijeljena je na šest cjelina, uključujući uvod i zaključak. U uvodnom dijelu rada definiran je predmet istraživanja, ciljevi istraživanja, metode istraživanja, izvori podataka korišteni u istraživanju te je ukratko opisana struktura i sadržaj rada.

U drugom poglavlju rada obrađeni su osnovni pojmovi i značajke samog osiguranja i osiguravajućih društava, naveden je zakonski okvir osiguranja, kao i vrste i oblici osiguranja te je utvrđeno aktualno stanje na tržištu osiguranja u Republici Hrvatskoj.

U trećem poglavlju obrađeni su osnovni pojmovi i značajke financijskih izvještaja, naveden je sastav temeljnih financijskih izvještaja, obveznici sastavljanja financijskih izvještaja te obveza njihove javne objave.

U četvrtom poglavlju teorijski je obrađen pojam analize financijskih izvještaja, svrha i cilj analize financijskih izvještaja, kao i pojmovi vertikalne i horizontalne analize financijskih izvještaja te analize pomoću pokazatelja.

Peto poglavlje odnosi se na istraživački dio rada. U ovom poglavlju provedena je analiza financijskih izvještaja društava za osiguranje Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Zagreb d.d. te su izloženi rezultati analize. Uz horizontalnu i vertikalnu analizu bilance i računa dobiti i gubitka promatranih društava za osiguranje provedena je i analiza pomoću pokazatelja, te su na temelju dobivenih podataka donijeti zaključci i napravljena je komparativna analiza dvaju društava.

Šesto poglavlje odnosi se na zaključak rada u kojem su izneseni glavni rezultati i spoznaje do kojih se došlo temeljem istraživanja.

2. DRUŠTVA ZA OSIGURANJE

2.1. Pojam osiguranja i djelatnost društava za osiguranje

Razvoj osiguranja i ekonomske zaštite seže u daleku prošlost kada su kineski trgovci oko tri tisuće godine prije Krista prilikom prijevoza trgovačke robe na brodicama u područjima jakih vodenih struja, vrtloga i stijena, dijelom svoje robe nadoknađivali štetu trgovcima čija je roba bila oštećena ili potonula.² Razvoj naprednijih oblika osiguranja započinje u vrijeme kad je čovjek spoznao da se udruživanjem u zajednicu rizika smanjuje pojedinačni rizik i omogućuje ekonomski jednostavnija i rentabilnija zaštita od raznih opasnosti.³ Tako je od primitivnih oblika samopomoći došlo do suvremenog organiziranog prikupljanja sredstava za pokriće posljedica rizičnog događaja.

Osiguranje je kompleksan sustav s dva temeljna obilježja:⁴

1. Prijenos rizika od pojedinaca na skupinu ili zajednicu rizika, što treba razumjeti kao svijest pojedinaca od ugroženosti od istih opasnosti od kojih se efikasnije može zaštititi ako se uključe u sustav osiguranja u što većem broju, te
2. Raspodjela gubitaka na izjednačenoj osnovici za sve članove skupine, a to podrazumijeva sustav podjele nastalih gubitaka na sve osiguranike i pokriće tih gubitaka u obliku premija koje uplaćuju osiguranici.

Sa stajališta pojedinca osiguranje je ekonomski instrument kojim pojedinac zamjenjuje relativno malu svotu premije za relativno veliki i neizvjestan financijski gubitak, dok je sa stajališta društva u cjelini, osiguranje gospodarski instrument kojim se kombiniranjem i homogeniziranjem rizika sukladno zakonu velikih brojeva smanjuju ukupni gubici društva planiranom dinamikom troškova i premija.⁵

Uz gotovo svaki segment života može se vezati određeni rizik, odnosno opasnosti od djelovanja slučajnog i štetnog događaja. Svrha osiguranja je prenošenje rizika s pojedinca na društvo za osiguranje. Na taj se način pojedinac nastoji zaštititi od opasnosti (rizika) koje mu mogu ugroziti

² Ćurak, M., Jakovčević, D.: Osiguranje i rizici, RRiF Plus, Zagreb, 2007., str. 17.

³ Ibidem, str. 21.

⁴ Mićin, K.: Računovodstvo osiguravajućih društava, HASIBO, Zagreb, 2008., str. 45.

⁵ Ćurak, M., Jakočević, D.: op. cit., str. 24.

život ili nanijeti štete na imovini. Međutim, svi rizici kojima se izlažu pojedinci i gospodarski subjekti nisu uvijek osigurljivi. Samo osigurljivi rizici mogu biti predmetom ugovora o osiguranju, a njihova obilježja su sljedeća:⁶

- dostatna brojnost zajednice rizika,
- homogenost rizika,
- slučajni budući događaj neovisan o isključivoj volji osiguranika,
- ponavljanje rizičnog događaja,
- rizik mora biti mjerljiv i odrediv,
- rizik mora biti ravnomjerno raspoređen u prostoru i vremenu,
- premija mora biti ekonomski prihvatljiva,
- rizik mora biti u skladu sa zakonima, načelima i kodeksima morala,
- financijska značajnost potencijalnih šteta.

Osiguranje prenosi rizik s osiguranika na osiguravatelja sklapanjem ugovora o osiguranju, u kojem osiguratelj za primljenu premiju preuzima obvezu da nastankom osiguranog slučaja (ostvarenje rizika) osiguraniku ili trećoj osobi, u čiju se korist osiguranje sklapa, nadoknadi štetu u imovinskom osiguranju, odnosno plati ugovorenu svotu novca u osobnim osiguranjima.⁷ Prije izvršenja naknade štete potrebno je provesti likvidaciju štete, čiji su glavni ciljevi potvrđivanje nastanka osiguranog slučaja koji je pokriven ugovorom o osiguranju, pravedna i brza naknada štete i informiranje osiguranika te pružanje pomoći. Faze u postupku likvidacije štete su:⁸

- izvještavanje osiguratelja odnosno prijava o nastupanju osiguranog događaja,
- procjena štete/dokaz o nastupu osiguranog slučaja,
- utvrđivanje postojanja obveze osiguratelja,
- isplata osigurnine,
- subrogacija, odnosno prijelaz prava prema odgovornoj osobi s osiguranika na osiguratelja.

Cijena osiguranja je premija osiguranja koja se izračunava na principu velikih brojeva, odnosno vjerojatnosti nastupanja osiguranog slučaja. Društvo za osiguranje naplatom premije prikuplja sredstva koja se kasnije koriste za naknadu materijalnih i nematerijalnih gubitaka, odnosno osiguranih svota. Premije osiguranja, iako najvažniji, nisu jedini izvor sredstava osiguranja. Dio

⁶ Ćurak, M., Jakovčević, D.: op. cit., str. 79.

⁷ Andrijašević, S., Petranović, V.: Ekonomika osiguranja, Alfa, Zagreb, 1991, str. 23.

⁸ Ćurak, M., Jakočević, D.: op. cit., str. 309.

izvora čini i kapital društva. Kako bi moglo ispuniti obveze preuzete temeljem sklopljenih ugovora o osiguranju i u nepredvidivim okolnostima, društvo za osiguranje mora kontinuirano održavati odgovarajući razinu kapitala (adekvatnost kapitala). U tu je svrhu Pravilnikom o načinu izračuna granica solventnosti (adekvatnosti kapitala) društava za osiguranje propisano upravljanje rizicima odnosno način izračuna donje granice kapitala koje svako društvo za osiguranje mora imati (granica solventnosti).⁹

Ekonomska funkcija osiguranja sadržana je u zadovoljavanju potreba zaštite pojedinaca i gospodarskih subjekata od opasnosti koje ugrožavaju život i imovinu. Preventivna, zaštitna funkcija osiguranja sadržana je u sprečavanju potencijalnih rizika, u prevenciji zaštite života i imovine. Osiguranje je i trgovačko-pravni posao koji u fokus interesa stavlja ugovor o osiguranju, kao akt kojim se ugovaratelj osiguranja obvezuje svoj potencijalni rizik nad životom ili nekim oblikom imovine nadoknaditi budući, potencijalan i neizvjestan osigurani rizik. Osiguranje ima društveno korisnu funkciju koja se ogleda u kontinuiranom unapređenju sustava osiguranja kroz nove osigurateljne oblike, primjerice osiguranje ekoloških rizika, viših stupnjeva odgovornosti, itd. Osiguranje je u cijelom svijetu razvijeno kao sustavna djelatnost koja se ogleda u zaštiti života i imovine, u društveno socijalnoj zaštiti i kao snažni financijski, institucionalni investitor.

Prema MSFI-4 Ugovori o osiguranju – definicija osiguranja je „Ugovor o osiguranju je ugovor koji izlaže osiguravatelja prepoznatljivim rizicima gubitka koji prolazi iz događaja ili okolnosti koji se pojavljuju ili otkrivaju unutar određenog razdoblja, uključujući smrt, bolesti, invaliditet, oštećenja nekretnina, ozljeđivanje drugih i prekida poslovanja.¹⁰

2.2. Zakonski okvir osiguranja

Djelatnost osiguranja u Republici Hrvatskoj reguliraju sljedeći propisi:

- Zakon o osiguranju (NN broj 151/05, 87/08, 82/09, 54/13),
- Zakon o obveznim osiguranjima u prometu (NN broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13),
- Zakon o Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga (NN broj 140/05, 154/11, 12/12),
- Zakon o računovodstvu (NN broj 109/07, 54/13),

⁹ Zakon o osiguranju, Narodne novine broj 151/05.

¹⁰ Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja (MSFI), HZRIF, Zagreb, 2004., str. 638.

- Zakon o trgovačkim društvima (NN broj 111/93, 34/99, 121/99, 50/00, 118/03, 107/07, 146/08, 137/09, 152/11, 111/12, 144/12, 68/13),
- Zakon o reviziji (NN broj 146/05, 139/08, 144/12),
- Zakon o obveznim odnosima (NN broj 35/05, 41/08, 125/11),
- podzakonski akti doneseni temeljem navedenih zakona.

Prema Zakonu o računovodstvu¹¹ osiguravajuća društva su kao veliki poduzetnici dužni sastavljati i prezentirati godišnje financijske izvještaje primjenom Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. MSFI obuhvaćaju Međunarodne računovodstvene standarde (MRS), njihove dopune i povezana tumačenja te Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (MSFI), njihove dopune i povezana tumačenja, koji su utvrđeni od Europske komisije i objavljeni u službenom listu Europske unije.¹² MSFI uključuju:¹³

- Okvir za sastavljanje i prezentiranje financijskih izvještaja
- Međunarodne standarde financijskog izvještavanja (12 standarda) :
 - MSFI 1 (2008.) – prva primjena MSFI
 - MSFI 2 – Plaćanje temeljeno na dionicama
 - MSFI 3 (2008) – Poslovna spajanja
 - MSFI 4 – Ugovori o spajanju
 - MSFI 5 – Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja
 - MSFI 6 – Istraživanje i procjena vrijednosti mineralnih resursa
 - MSFI 7 – Financijski instrumenti: Objavljivanje
 - MSFI 8 – Poslovni segmenti
 - MSFI 10 – Konsolidirani financijski izvještaji
 - MSFI 11 – Zajednički poslovi
 - MSFI 12 – Objavljivanje udjela u drugim subjektima
 - MSFI 13 – Mjerenje fer vrijednosti
- Međunarodne računovodstvene standarde (MRS-ovi) – dvadeset devet standarda.

Računovodstvo osiguravajućih društava obilježavaju određene specifičnosti koje ga čine različitim od računovodstva banaka i drugih financijskih institucija. MSFI 4 je prvi

¹¹ Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 109/07.

¹² Filipović, I.: Računovodstvo financijskih institucija, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, Split, 2010., str. 31.

¹³ Međunarodni standardi financijskog izvještavanja, Narodne novine broj 73/13.

međunarodni standard koji se bavi osnovnom osigurateljnom djelatnošću te se primjenjuje od 01.01.2005. godine, odnosno u Hrvatskoj od 01.01.2006.¹⁴

2.3. Oblici društava za osiguranje

Društvo za osiguranje je trgovačko društvo, pravna osoba, obveznik vođenja računovodstva, velik poduzetnik, koji od dana upisa u sudski registar mora voditi poslovne knjige, sastavljati financijska izvješća, izvješćivati nadzorno tijelo i financijska izvješća javno objavljivati.¹⁵

Društvo za osiguranje mogu osnovati pravne i fizičke, domaće i strane osobe te osobe država članica pod uvjetima iz Zakona o osiguranju te može biti osnovano samo kao dioničko društvo ili društvo za uzajamno osiguranje.¹⁶ Poslove osiguranja može obavljati:¹⁷

1. društvo za osiguranje sa sjedištem u Republici Hrvatskoj koje je dobilo dozvolu nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja,
2. podružnica stranog društva za osiguranje koja je dobila dozvolu nadzornog tijela za obavljanje poslova osiguranja,
3. društva za osiguranje države članice koje, sukladno ovom Zakonu, ima pravo obavljati poslove osiguranja na području Republike Hrvatske neposredno ili preko podružnice.

Djelatnost društava za osiguranje mogu biti životna osiguranja, neživotna osiguranja ili kombinacija životnih i neživotnih osiguranja. U skladu s tim, društva za osiguranje klasificiraju se na društva za osiguranje registrirana za ugovaranje i zaključenje ugovora o neživotnim osiguranjima, društva za osiguranje registrirana za ugovaranje i zaključenje ugovora o životnim osiguranjima te kompozitna društva. Društva za životna ili neživotna osiguranja mogu se registrirati kao dioničko društvo za osiguranje ili kao uzajamno društvo za osiguranje. Ako je društvo za osiguranje registrirano kao kompozitno društvo, tj. za provođenje poslova neživotnih i životnih osiguranja kao jedna pravna osoba dužno je odvojeno voditi poslovanje neživotnih osiguranja od poslovanja životnih osiguranja.¹⁸

¹⁴ Odbor za standarde financijskog izvještavanja: Pregled međunarodnih standarda financijskih izvještavanja. Raspoloživo na internetskoj stranici: http://www.osfi.hr/Uploads/1/2/104/155/MSFI_do_1_1_2010.-2.pdf, 11.02.2015.

¹⁵ Mićin, K.: op. cit., str. 7.

¹⁶ Zakon o osiguranju, Narodne novine broj 151/05.

¹⁷ Ibidem

¹⁸ Mićin, K.: op. cit., str. 240.

Temeljni kapital dioničkog društva za osiguranje ne smije, sukladno Zakonu o osiguranju, biti manji od:¹⁹

1. iznosa 18.750.000,00 kuna, ako društvo obavlja poslove osiguranja samo iz pojedine vrste neživotnih osiguranja,
2. iznosa 27.750.000,00 kuna, ako društvo obavlja poslove osiguranja iz svih vrsta neživotnih osiguranja ili pojedine vrste osiguranja iz članka 3. stavka 2. točke 10., 11., 12., 13., 14. i 15. ovog Zakona.
3. iznosa 27.750.000,00 kuna, ako društvo obavlja poslove životnih osiguranja.

Poslovi osiguranja su sklapanje i ispunjavanje ugovora o neživotnom i životnom osiguranju, osim obveznih socijalnih osiguranja.²⁰

Uz poslove zaključenja ugovora o osiguranju društva mogu obavljati i poslove koji su u neposrednoj i posrednoj vezi s poslovima osiguranja:²¹

1. posredovanje kod prodaje, odnosno prodaja predmeta koji pripadnu društvu za osiguranje po osnovi obavljanja poslova osiguranja,
2. poduzimanje mjera radi sprječavanja i otklanjanja opasnosti koje ugrožavaju osiguranu imovinu i osobe,
3. procjena stupnja izloženosti riziku osiguranog objekta i procjena šteta,
4. obavljanje drugih intelektualnih i tehničkih usluga u vezi s poslovima osiguranja.

2.4. Vrste osiguranja

Skupine osiguranja klasificiraju se na životna i neživotna osiguranja. U skupini životnih osiguranja društva za osiguranje mogu obavljati vrste osiguranja navedene u tablici 1.

¹⁹ Zakon o osiguranju, Narodne novine br. 151/05.

²⁰ Ibidem

²¹ Mićin, K.: op.cit, str. 244.

Tablica 1: Vrste osiguranja u skupini životnih osiguranja

Oznaka	Vrsta osiguranja	Oznaka	Vrsta osiguranja
01.	osiguranje od nezgode	10.	osiguranje od odgovornosti za upotrebu motornih vozila
02.	zdravstveno osiguranje	11.	osiguranje od odgovornosti za upotrebu zračnih letjelica
03.	osiguranje cestovnih vozila	12.	osiguranje od odgovornosti za upotrebu plovila
04.	osiguranje tračnih vozila	13.	ostala osiguranja od odgovornosti
05.	osiguranje zračnih letjelica	14.	osiguranje kredita
06.	osiguranje plovila	15.	osiguranje jamstava
07.	osiguranje robe u prijevozu	16.	osiguranje raznih financijskih gubitaka
08.	osiguranje od požara i elementarnih šteta	17.	osiguranje troškova pravne zaštite
09.	ostala osiguranja imovine	18.	putno osiguranje

Izvor: Mićin, K.: Računovodstvo osiguravajućih društava, Hasibo, Zagreb, 2008., str. 239.

U skupini neživotnih osiguranja društva za osiguranja mogu obavljati vrste osiguranja navedene u tablici 2.

Tablica 2: Vrste osiguranja u skupini neživotnih osiguranja

Oznaka	Vrsta osiguranja
19.	životna osiguranja: osiguranje života za slučaj smrti i doživljenja, osiguranje za slučaj smrti, osiguranje za slučaj doživljenja, doživotno osiguranje, osiguranje kritičnih bolesti, ostala osiguranja
20.	rentno osiguranje: osiguranje osobne doživotne rente, osiguranje osobne rente s određenim trajanjem, ostala rentna osiguranja
21.	dopunska osiguranja životnog osiguranja, osiguranje nezgode, zdravstvena osiguranja, ostala osiguranja uz životna osiguranja
22.	ostala životna osiguranja: osiguranje za slučaj vjenčanja ili rođenja
23.	životna osiguranja kod kojih osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik: osiguranje za slučaj smrti i doživljenja, osiguranje za slučaj smrti, osiguranje za slučaj doživljenja, životno osiguranje kod kojega osiguranik na sebe preuzima investicijski rizik s garancijom isplate, ostala životna osiguranja
24.	tontine
25.	osiguranje s kapitalizacijom isplate

Izvor: Mićin, K.: Računovodstvo osiguravajućih društava, Hasibo, Zagreb, 2008., str. 49.

2.5. Tržište osiguranja u Republici Hrvatskoj

Osiguranje kao djelatnost bitno utječe na gospodarski razvoj svake zemlje, pa tako i Hrvatske, te je važan čimbenik stabilnosti financijskog sustava. Dinamika razvoja svrstava osigurateljnu djelatnost u RH u perspektivne razvojne djelatnosti.

U Hrvatskoj su u 2013. godini djelovala dvadeset šest društava za osiguranje te jedno društvo za reosiguranje. Od toga sedam društava za osiguranje bavi se poslovima životnog osiguranja, devet društava poslovima neživotnog osiguranja te deset društava poslovima i životnog i neživotnog osiguranja.²²

Tablica 3: Broj društava za osiguranje prema vlasništvu i strukturi provođenja poslova osiguranja

	Društvo za osiguranje (reosiguranje)	Poslovi osiguranja
1.	Agram životno osiguranje d.d.	život
2.	Allianz Zagreb d.d.	složeno (život i neživot)
3.	Basler osiguranje Zagreb d.d.	složeno (život i neživot)
4.	BNP Paribas Cardif osiguranje d.d.	neživot
5.	Croatia Lloyd d.d.	reosiguranje
6.	Croatia osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
7.	Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	neživot
8.	Ergo osiguranje d.d.	neživot
9.	Ergo životno osiguranje d.d.	život
10.	Erste Vienna Insurance Group d.d.	život
11.	Euroherc osiguranje d.d.	neživot
12.	Generali osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
13.	Grawe Hrvatska d.d.	složeno (život i neživot)
14.	HOK osiguranje d.d.	neživot
15.	Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	neživot
16.	Izvor osiguranje d.d.	neživot
17.	Jadransko osiguranje d.d.	neživot
18.	KD životno osiguranje d.d.	život
19.	Mercur osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
20.	Société Générale osiguranje d.d.	život
21.	Sunce osiguranje d.d.	neživot
22.	Triglav osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
23.	Uniq osiguranje d.d.	složeno (život i neživot)
24.	Velebit osiguranje d.d.	neživot
25.	Velebit životno osiguranje d.d.	život
26.	Wiener osiguranje VIG d.d.	složeno (život i neživot)
27.	Wüstenrot životno osiguranje d.d.	život

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih od Hrvatskog ureda za osiguranje,

http://www.huo.hr/Listanje_PDF/HUO_Izvjescje_2013/index.html#/6, 11.02.2015.

²² Hrvatski ured za osiguranje, <http://www.huo.hr/>, 12.10.2014.

U godinama gospodarskog rasta bruto društveni proizvod²³ Hrvatske povećan je po stopama višim i od pet posto. No nakon tih godina došlo je do krize koja u Hrvatskoj traje već šestu godinu. To je imalo odraza i na sveukupno poslovanje društava za osiguranje. U 2008. godini došlo je, nakon više godina dvobrojanog porasta, do usporavanja rasta tržišta osiguranja, jer je ostvarenih 9,67 milijardi premije osiguranja bilo svega 6.8% više od premije 2007. godine. U 2009. godini zabilježen je pad premije, koji otada nije zaustavljen. U 2013. godini zabilježen je minimalni porast ukupne premije sa 9,04 milijarde na 9,08 milijardi. Međutim, u razdoblju siječanj-travanj 2014. godine, opet je došlo do pada premije za 2,7%.²⁴

Udjel imovine osiguratelja u financijskom sektoru polagano, ali kontinuirano raste. Imovina osiguratelja jamči ispunjenje njihovih obveza i održava stabilnost sustava osiguranja. Međutim, višegodišnje opadanje premija osiguranja ima odraz na stagnaciju ili usporeni rast imovine osiguravatelja, a uzroci leže u problemima realnog sektora hrvatskog gospodarstva. Smanjenje industrijske proizvodnje, pad poslova u građevinarstvu te opadanje prodaje automobila doveli su do smanjenja premija imovine, a smanjeni su i dohoci stanovništva. Pritom pomalo iznenađuju dobri rezultati životnih osiguranja. U tako složenim okolnostima dobit osiguratelja u posljednje tri godine kreće se oko pola milijarde kuna godišnje, što je osjetno više negoli u ranijim godinama. Posebno je od značaja da je na to utjecalo smanjivanje šteta automobilske odgovornosti, što znači da je poboljšana kvaliteta portfelja osiguranja. Izdaci za osigurane slučajeve u neživotnim osiguranjima u 2013. godini su ostvarili pad od čak -11,3% tako da je odnos izdataka prema premiji u 2013. godini smanjen i iznosi 44,1%, u odnosu na 2012. godinu i odnos od 48,8%.²⁵

Kod životnih osiguranja izdaci za osigurane slučajeve su ostvarili rast od 10,6% u 2013. godini, što ukazuje na rast isteka osiguranja, ali i nastavak utjecaja financijske i gospodarske krize na promjene po policama životnog osiguranja, koje društvima za osiguranje u uvjetima smanjenog premijskog prihoda nikako ne ide u prilog. Omjer izdataka prema premiji u 2012. godini iznosio je 57,1% te je u 2013.godini povećan i iznosio je 61,2%.²⁶

²³ Bruto društveni proizvod je mjera ukupne vrijednosti proizvodnje dobara i usluga narodnog gospodarstva u određenom razdoblju, najčešće u jednoj godini.

²⁴ Hrvatski ured za osiguranje, http://www.huo.hr/Listanje_PDF/Trziste_osiguranja_RH_2013/index.html#/8, 11.02.2015.

²⁵ Ibidem

²⁶ Hrvatski ured za osiguranje, <http://www.huo.hr/>, 12.10.2014.

Tablica 4 : Ukupna zaračunata bruto premija po društvima 2012. i 2013. godine izražena u kunama

Društvo za osiguranje	Zaračunata bruto premija u kunama		indeks 13/12	Ukupni udjel u %	
	2012	2013		2012	2013
Agram životno osiguranje d.d.	203.282.855	205.597.080	101,1	2,3	2,3
Allianz Zagreb d.d.	1.089.353.535	1.179.481.961	108,3	12,1	13,0
Basler osiguranje Zagreb d.d.	404.041.288	401.884.788	99,5	4,5	4,4
BNP Paribas Cardif osiguranje d.d.	75.630.359	52.097.730	68,9	0,8	0,6
Croatia osiguranje d.d.	2.707.693.805	2.625.085.411	96,9	30,0	28,9
Croatia zdravstveno osiguranje d.d.	98.752.184	129.918.290	131,6	1,1	1,4
Ergo osiguranje d.d.	1.179.450	2.422.022	205,4	0,0	0,0
Ergo životno osiguranje d.d.	20.767.107	14.335.158	69,0	0,2	0,2
Erste Vienna Insurance Group d.d.	115.725.894	139.301.691	120,4	1,3	1,5
Euroherc osiguranje d.d.	976.512.057	970.271.327	99,4	10,8	10,7
Generali osiguranje d.d.	340.451.753	365.744.248	107,4	3,8	4,0
Grawe Hrvatska d.d.	391.703.499	393.632.996	100,5	4,3	4,3
HOK osiguranje d.d.	185.724.582	195.874.819	105,5	2,1	2,2
Hrvatsko kreditno osiguranje d.d.	7.678.445	9.003.221	117,3	0,1	0,1
Izvor osiguranje d.d.	32.115.606	34.481.512	107,4	0,4	0,4
Jadransko osiguranje d.d.	627.318.864	626.094.349	99,8	6,9	6,9
KD životno osiguranje d.d.	15.849.456	14.862.638	93,8	0,2	0,2
Mercur osiguranje d.d.	285.302.209	272.394.203	95,5	3,2	3,0
Société Générale osiguranje d.d.	42.063.416	41.341.748	98,3	0,5	0,5
Sunce osiguranje d.d.	168.233.917	116.834.708	69,4	1,9	1,3
Triglav osiguranje d.d.	347.861.771	355.807.363	102,3	3,9	3,9
Uniqa osiguranje d.d.	226.088.783	278.030.436	123,0	2,5	3,1
Velebit osiguranje d.d.	65.240.629	68.418.309	104,9	0,7	0,8
Velebit životno osiguranje d.d.	11.124.199	16.085.300	144,6	0,1	0,2
Wiener osiguranje VIG d.d.	591.961.355	552.316.975	93,3	6,6	6,1
Wüstenrot životno osiguranje d.d.	6.818.243	15.281.777	224,1	0,1	0,2
UKUPNO	9.038.475.262	9.076.600.061	100,4	100,0	100,0

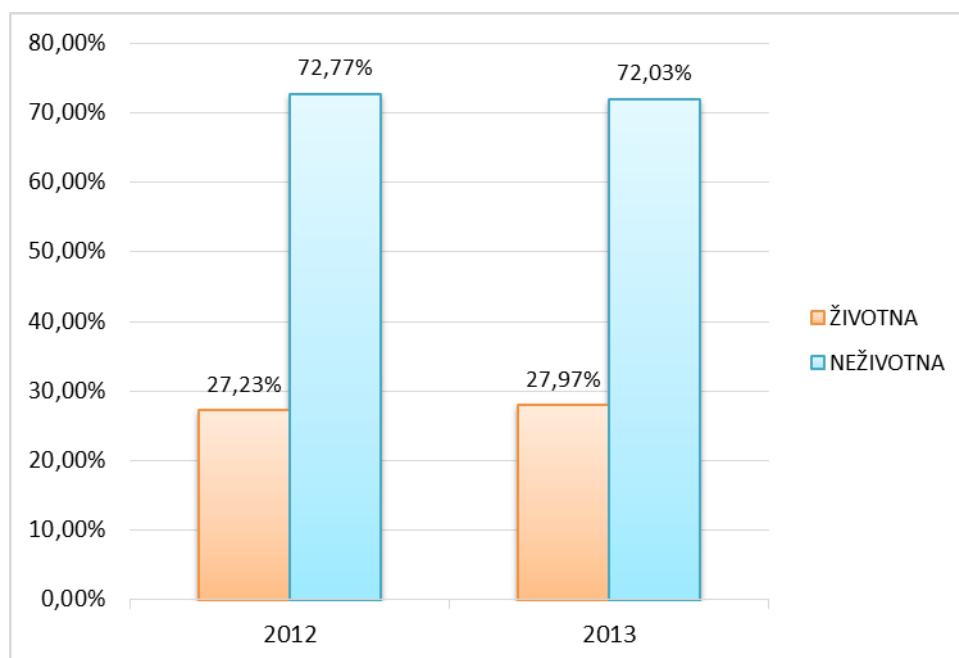
Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz dokumentacije Hrvatskog ureda za osiguranje, http://www.huo.hr/Listanje_PDF/Trziste_osiguranja_RH_2013/index.html#/26,

11.02.2015.

Prema podacima, u 2013. godini, 26 društava za osiguranje zaračunalo je bruto premiju od 9,076,00 milijardi kuna, što je 38.124.799,00 kuna više u odnosu na prethodnu godinu. U ukupno zaračunatoj bruto premiji vodeće mjesto zauzima Croatia osiguranje s udjelom od 28,92% i ukupnom premijom od 2,625 milijarde kuna. Drugo mjesto zadržalo je društvo za osiguranje Allianz Zagreb s udjelom od 12,99% i ukupnom premijom od 1,179 milijardi kuna. Euroherc osiguranje završilo je godinu na trećem mjestu s udjelom od 10,69% i ukupnom premijom od 970 milijuna kuna. Zatim slijedi Jadransko osiguranje s udjelom od 6,90% i ukupnom premijom od 626 milijuna kuna. Na petom mjestu godinu je zaključilo društvo Wiener VIG s udjelom od 6,09% i ukupnom premijom od 552 milijuna kuna.

Odnos neživotnih i životnih osiguranja je neznatno izmijenjen u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu. Društva za osiguranje, njih 7 koja se isključivo bave poslovima životnih osiguranja drže 17,61% udjela u zaračunatoj bruto premiji životnih osiguranja. Kod neživotnih osiguranja, društva koja se isključivo bave tim poslovima, njih deset, sudjeluju s 33,74% u premiji neživotnih osiguranja. I dalje, najveći dio društva otpada na kompozitna društva (70,78% ukupne zaračunate bruto premije; 82,39% premije životnih osiguranja; 66,26% premije neživotnih osiguranja).²⁷

Grafikon 1: Odnos životnih i neživotnih osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2012. i 2013. godini

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz dokumentacije Hrvatskog ureda za osiguranje, http://www.huo.hr/Listanje_PDF/Trziste_osiguranja_RH_2013/index.html#/26, 11.02.2015.

²⁷ Hrvatski ured za osiguranje, <http://www.huo.hr/>, 12.10.2014.

3. FINANCIJSKI IZVJEŠTAJI DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE

3.1. Pojam i obilježja financijskih izvještaja

Računovodstvo podrazumijeva opisivanje, mjerenje i tumačenje ekonomskih aktivnosti određenih subjekata.²⁸ Ono u širem smislu, pored obuhvata povijesnih događaja i njihove analize, podrazumijeva i prognoziranje i planiranje budućih ekonomskih aktivnosti i procjenu mogućih rezultata tih aktivnosti. U današnjim uvjetima društva za osiguranje treba prepoznati po informacijskoj funkciji, ona trebaju pripremati informacije za upravljačke funkcije i izrađivati financijske i druge izvještaje za eksterne korisnike.²⁹

Temeljni financijski izvještaji predstavljaju podlogu i polaznu osnovu za analizu poslovanja poduzeća, pa tako i društva za osiguranje, kako bi se dobile potrebne informacije o njemu. Oni moraju pružiti istinit i objektivan prikaz financijskog položaja i uspješnosti njegovog poslovanja poduzeća. Aktivnost utvrđivanja objektivnosti i realnosti financijskog položaja poduzeća na temelju prikazanih financijskih izvještaja naziva se revizijom.³⁰ Ona predstavlja provjeru poslovanja poslovnog subjekta kroz aktivnosti prikupljanja i ispitivanja dokaza o realnosti i objektivnosti financijskih izvještaja kako bi se u konačnici formiralo mišljenje o njima.³¹ Budući da investitori donose odluke na temelju financijskih izvještaja, oni žele neovisno mišljenje o financijskim izvještajima poduzeća, a njega pronalaze u revizorskim izvještajima poduzeća koje pripremaju ovlašteni revizori.³² S pravnog aspekta, u Republici Hrvatskoj mjerodavnom definicijom revizije smatra se ona koja je dana u Zakonu o reviziji (ZORev) Republike Hrvatske. U skladu s navedenim Zakonom, revizija se definira kao „postupak provjere i ocjene financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja obveznika revizije te podataka i metoda koje se primjenjuju pri sastavljanju financijskih izvještaja na temelju kojih se daje stručno i neovisno mišljenje o istinitosti i objektivnosti financijskog stanja, rezultata poslovanja i novčanih tokova“³³. Iz prethodnih definicija vidljivo je da se revizija provodi zbog dobivanja stručnog, neovisnog i pouzdanog mišljenja o istinitosti

²⁸ Filipović, I.: op. cit., str. 29.

²⁹ Mićin, K.: op. cit., str. 1.

³⁰ Zakon o reviziji, Narodne novine broj 146/05.

³¹ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji, Narodne novine broj 144/12.

³² Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, 2008., str. 52.

³³ Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji, Narodne novine broj 144/12.

i objektivnosti financijskih izvještaja. Na temelju informacija iz financijskih izvještaja donose se poslovne, ali i financijske odluke.

Financijski izvještaji predstavljaju temeljnu podlogu i polaznu točku za analizu poslovanja poduzeća. Oni pružaju informacija o poduzeću, i to o njegovoj imovini, obvezama, glavnici, prihodima i rashodima (financijskom rezultatu), ostalim promjenama glavnice te novčanim tijekovima. Zadatak računovodstva kao uslužne funkcije prijeko potrebne za upravljanje poduzećem jest „prikupljanje i obrada podataka financijske prirode te prezentiranje tako dobivenih informacija zainteresiranim korisnicima“³⁴. Kao sredstvo informiranja koriste se financijski izvještaji. Temeljne financijske izvještaje prema Zakonu o računovodstvu dijelimo na izvještaj o financijskom položaju (bilanca), izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka), izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala i bilješke uz financijske izvještaje. U skladu s navedenim, temeljni financijski izvještaji društava za osiguranja su:³⁵

1. izvještaj o financijskom položaju (bilanca),
2. izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka),
3. izvještaj o novčanim tokovima,
4. izvještaj o promjenama kapitala i
5. bilješke uz financijske izvještaje.

Prema Okviru MSFI cilj financijskih izvještaja je pružiti informacije o financijskom položaju, uspješnosti poslovanja i promjenama financijskog položaja subjekta, što je korisno širom krugu korisnika u donošenju ekonomskih odluka.³⁶ Financijski izvještaji sastavljeni za tu svrhu udovoljavaju uobičajenim potrebama većine korisnika. Međutim, financijski izvještaji ne pružaju sve informacije koji bi korisnici trebali pri donošenju ekonomskih odluka, budući da oni daju sliku financijskih učinaka prošlih događaja i ne pružaju nefinancijske informacije.³⁷ Financijski izvještaji također pokazuju rezultate upravljanja ili odgovornosti menadžmenta za povjerene im resurse. Oni korisnici koji žele ocijeniti rukovođenje menadžmenta ili njegovu odgovornost čine to radi donošenja ekonomskih odluka.³⁸

³⁴ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 52.

³⁵ Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 109/07.

³⁶ Odbor za standarde financijskog izvještavanja, Narodne novine broj 140/06.

³⁷ Mićin, K.: op. cit., str. 24.

³⁸ Ibidem, str. 25.

Prema Zakonu o računovodstvu osiguravajuća društva dužna su izraditi godišnje izvješće koje obuhvaća objektivni prikaz razvoja i rezultata poslovanja poduzetnika i njihovog položaja, zajedno s opisom glavnih rizika i neizvjesnosti s kojima se on suočava te obavijesti o zaštiti okoliša i o radnicima ako je to potrebno za razumijevanje razvoja, rezultata i poslovanja poduzetnika i njegova položaja.³⁹

3.2.1. Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)

Izvještaj o financijskom položaju je trenutni vrijednosni iskaz imovine, obveza i kapitala društva na određeni datum. Najčešće je to 31.12., a može biti i bilo koji drugi obračunski datum, ili dnevni datum u slučajevima bilanci investicijskih fondova. Naziva se još „bilanca“ ili „izvještaj o financijskoj situaciji“. Korisnicima, u prvom redu dioničarima i drugim vjerovnicima, ukazuje na financijsku snagu ili položaj društva u određenom trenutku.⁴⁰ Bilanca je dvostruka slika jedne te iste vrijednosti, i to tako što je na jednoj strani iskazana vrijednost imovine društva (aktiva), a na drugoj strani iskazani su izvori financiranja imovine (pasiva). Osnovno obilježje bilance je bilančna ravnoteža prema kojoj je vrijednost ukupne imovine jednaka vrijednosti ukupnih obveza prema vanjskim vjerovnicima plus kapital kao vlastiti izvor financiranja društva. Treba imati na umu da su podaci temeljeni prvenstveno na povijesnim troškovima, a ne na tržišnim vrijednostima, te stoga daju i samo opću procjenu vrijednosti poslovnog subjekta.⁴¹ Ta se ravnoteža može zapisati pomoću sljedeće formule:⁴²

AKTIVA = PASIVA

IMOVINA = OBVEZE + KAPITAL.

³⁹ Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 109/07.

⁴⁰ Mićin, K.: op. cit., str. 30.

⁴¹ Vidučić, Lj.: Financijski menadžment, VIII. izdanje, RRiF Plus, Zagreb, 2012., str. 376.

⁴² Gulin, D. et. al.: Računovodstvo osiguravajućih društava, RIF, Zagreb, 2006., str. 44.

Tablica 5: Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)

AKTIVA		PASIVA	
Oznaka pozicije	Opis pozicije	Oznaka pozicije	Opis pozicije
A.	Potaživanja za upisani a neplaćeni kapital	A.	Kapital i rezerve
B.	Nematerijalna imovina	B.	Obveze drugog reda (podređene obveze)
C.	Materijalna imovina	C.	Tehničke pričuve
D.	Ulaganja	D.	Posebne pričuve za osiguranje iz skupine životnih osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja preuzima investicijski rizik (bruto iznos)
E.	Ulaganja za račun i rizik vlasnika polica životnog osiguranja	E.	Ostale pričuve
F.	Udio reosiguranja u tehničkim pričuvama	F.	Odgodena i tekuća porezna imovina
G.	Odgodena i tekuća porezna imovina	G.	Depoziti zadržani iz posla predanog u reosiguranje
H.	Potraživanja	H.	Financijske obveze
I.	Ostala imovina	I.	Ostale obveze
J.	Plaćeni troškovi budućeg razdoblja i neuspjela naplata prihoda	J.	Odgodeno plaćanje troškova i prihod budućeg razdoblja
K.	UKUPNA AKTIVA (A+B+C+D+E+F+G+H+I+J)	K.	UKUPNA PASIVA ((A+B+C+D+E+F+G+H+I+J)
L.	IZVANBILANČANI ZAPISI	L.	IZVANBILANČANI ZAPISI

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

3.2.2. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka)

Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti je izvještaj koji pruža informacije o uspjehu društva za jedno obračunsko razdoblje, na primjer od godine dana ili neko kraće, a sastavlja ga društvo koje je obveznik primjene MSFI-ja. Sadrži prihode, rashode i financijski rezultat kao razliku prihoda i rashoda između dva datuma izvještaja o financijskom položaju. Između izvještaja o financijskom položaju, kao statičnog financijskog izvještaja i izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti, kao dinamičkog financijskog izvještaja, postoji čvrsta povezanost.⁴³ Naime, promjene koje se u obračunskom razdoblju događaju na vrijednosti i strukturi imovine, obveza i kapitala imaju za posljedicu pojavu prihoda i rashoda pri čemu se nastanak prihoda javlja kao posljedica

⁴³ Mićin, K.: op. cit., str. 52.

povećanja vrijednosti određenih oblika imovine te nastanak rashoda koji se javlja kao posljedica smanjenja vrijednosti određenih oblika imovine.⁴⁴

Prihodi društava za osiguranje su prihodi iz direktnih osigurateljnih poslova – pružanja usluga osiguranja, prihodi od ulaganja i ostali prihodi.⁴⁵ Glavni приход društava za osiguranje predstavljaju premije osiguranja, a glavne rashode čine izdaci za osigurane slučajeve i poslovni rashodi za obavljanje djelatnosti.

Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje uključuje tehnički račun neživotnih osiguranja, tehnički račun životnih osiguranja i netehnički račun – ukupni obračun.

Tablica 6 : Izveštaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka)

Oznaka pozicije	Opis pozicije
I	Zarađene premije (prihodovane)
II	Prihodi od ulaganja
III	Prihodi od provizija i naknada
IV	Ostali osigurateljno - tehnički prihodi, neto od reosiguranja
V	Ostali prihodi
VI	Izdaci za osigurane slučajeve, neto
VII	Promjena matematičke pričuve i ostalih tehničkih pričuva, neto od reosiguranja (+/-)
VIII	Promjena posebne pričuve za osiguranje iz skupine životnih osiguranja kod kojih ugovaratelj osiguranja preuzima investicijski rizik, neto od reosiguranja (+/-)
IX	Izdaci za povrate premija (bonusi i popusti), neto od reosiguranja (+/-)
X	Poslovni rashodi (izdaci za obavljanje djelatnosti), neto
XI	Troškovi ulaganja
XII	Ostali tehnički troškovi, neto od reosiguranja
XIII	Ostali troškovi, uključujući vrijednosna usklađenja
REZULTAT	
XIV	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja prije poreza (+/-)
XV	Porez na dobit ili gubitak
XVI	Dobit ili gubitak obračunskog razdoblja poslije poreza (+/-)
XVII	UKUPNI PRIHODI
XVIII	UKUPNI RASHODI
XIX	Ostala sveobuhvatna dobit
XX	Ukupna sveobuhvatna dobit
XXI	Reklasifikacija usklade

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

⁴⁴ Filipović, I.: op. cit., str. 198.

⁴⁵ Mićin, K.: op. cit., str. 33.

Utvrđivanje poslovnog rezultata sastoji se od obračuna rezultata posebno za:⁴⁶

- neživotna osiguranja (rezultat tehničkog računa – životno osiguranje),
- životna osiguranja (rezultat tehničkog računa – neživotno osiguranje),
- te iskazivanje rezultata na razini društva (netehnički račun – ukupni obračun).

3.2.3. Izvještaj o novčanom tijeku

Izvještaj o novčanim tokovima daje informacije o izvorima i upotrebi gotovine tijekom izvještajnog razdoblja, ali predstavlja i bazu za planiranje budućih gotovinskih tokova i potreba za financiranjem.⁴⁷ Izvještaj o financijskom položaju pokazuje ukupno stanje novaca i njegovih ekvivalenata na kraju obračunskog razdoblja, ali ne pokazuje odvojeno neto novčani tijekom razdoblja niti pokazuje kako je i zbog kojih transakcija došlo do promjena na novčanim računima. Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za bilo koju razinu poslovanja pokazuje profitabilnost i aktivnosti društva, ali ne pokazuje kako će se te aktivnosti odraziti na stanje gotovine koja će biti raspoloživa za podmirenje obveza od kojih se veliki dio može podmiriti samo u gotovu novcu.⁴⁸ Izvještaj o novčanim tokovima treba pružiti informacije o povijesnim promjenama novca i novčanih ekvivalenata, klasificiranih na poslovne, investicijske i financijske aktivnosti.⁴⁹ Novčani tokovi moraju se klasificirati po vrstama aktivnosti, pri čemu elemente izvještaja o novčanim tokovima čine:⁵⁰

1. novčani tokovi: primici i izdaci novca i novčanih ekvivalenata
2. poslovne aktivnosti: glavne aktivnosti koje stvaraju prihod poduzeća i druge aktivnosti koje određuju dobit, osim investicijskih i financijskih aktivnosti; vezane su za tekuće poslovanje tvrtke i račune bilance koji se odnose na kratkotrajnu imovinu i kratkoročne obveze te amortizaciju te je njihova svrha ostvarenje neto dobitka,
3. investicijske aktivnosti: aktivnosti vezane uz stjecanje i otuđivanje dugotrajne imovine i drugih ulaganja koja nisu uključuje u novčane ekvivalente,
4. financijske aktivnosti: aktivnosti vezane uz financiranje poslovanja i obuhvaćaju promjene vezane uz visinu i strukturu kapitala i obveza.

⁴⁶ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 325.

⁴⁷ Vidučić, Lj.: op. cit., str. 381.

⁴⁸ Belak, V.: Profesionalno računovodstvo prema MSFI i hrvatskim profesionalnim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb, 2006., str. 3.

⁴⁹ Mićin, K.: op. cit., str. 35.

⁵⁰ Vidučić, Lj.: op. cit., str. 381

Tablica 7 : Izvještaj o novčanim tokovima (indirektna metoda)

Oznaka pozicije	Opis pozicije
I	Novčani tok iz poslovnih aktivnosti
II	Novčani tok iz ulagačkih aktivnosti
III	Novčani tok od financijskih aktivnosti
IV	Učinci promjene tečajeva stranih valuta na novac i novčane ekvivalente
V	Neto povećanje/smanjenje novca i novčanih ekvivalenata (I+II+III+IV)

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

Za izradu izvještaja o novčanim tokovima u MRS-u 7 se navode dvije metode:⁵¹

1. direktna metoda – prikazuje bruto novčane primitke i bruto novčane izdatke novca zasebno za svaku aktivnost (poslovne, financijske i investicijske aktivnosti),
2. indirektna metoda - prikazuje novčani tijek od poslovnih aktivnosti kao usklađenje dobiti ili gubitka za nenovčane prihode i nenovčane rashode te promjene u kratkotrajnoj imovini (osim novca i novčanih ekvivalenata) i kratkoročnim obvezama.

Novčani tijek od financijskih i investicijskih aktivnosti je isti kao kod direktne metode.

3.2.4. Izvještaj o promjenama kapitala

Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice) prikazuje sve promjene glavnice koje su se dogodile u obračunskom razdoblju. Ovim se izvještajem prikazuju ne samo promjene glavnice nastale ulogom vlasnika i zaradom, već i rezultatom gospodarskih aktivnosti koji povećavaju ili smanjuju glavicu.⁵² Prema MRS – 1, točki 96. Izvještaj o promjenama glavnice treba sadržavati:⁵³

1. dobit ili gubitak razdoblja
2. svaku stavku prihoda i rashoda razdoblja koja je izravno priznata u glavnici,

⁵¹ Mićin, K.: op. cit., str. 35.

⁵² Pravilnik o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

⁵³ Mićin, K.: op. cit., str. 37.

3. ukupne prihode i rashode razdoblja, prikazujući odvojeno ukupne iznose raspoređene imateljima glavnice i manjinskom interesu, i
4. učinak promjena računovodstvenih politika i ispravaka pogrešaka za svaku komponentu glavnice. Izvještaj o promjenama kapitala (glavnice) izrađuje se po istim pozicijama za tekuće razdoblje i za prethodno razdoblje.

Tablica 8 - Izvještaj o promjenama kapitala

Oznaka pozicije	Opis pozicije
I	Stanje 1. siječnja tekućeg razdoblja
II	Stanje 1. siječnja tekućeg razdoblja (prepravljeno)
III	Ukupno priznati dobiti (gubici) u tekućem razdoblju
IV	Stanje 31. prosinca tekućeg razdoblja

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

3.2.5. Bilješke uz financijske izvještaje

Sukladno Pravilniku o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društava za osiguranje⁵⁴, društva izrađuju i prezentiraju kao dio svojih financijskih izvještaja i bilješke uz izvještaj o financijskom položaju, izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o novčanim tokovima, izvještaj o promjenama kapitala društva za osiguranje, za ista razdoblja za koja se izrađuju i ostali financijski izvještaji. Bilješke treba prezentirati na sustavan način. Svaka stavka u izvještaju o financijskom položaju, izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, izvještaju o promjenama

⁵⁴Pravilnik o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.; Ovim Pravilnikom propisuje se struktura i sadržaj nadzornih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, koje društvo za osiguranje, odnosno društvo za reosiguranje sastavlja na osnovi podataka iz poslovnih knjiga te način i rokovi dostavljanja nadzornih izvještaja Hrvatskoj agenciji za nadzor financijskih usluga.

kapitala i izvještaju o novčanim tokovima treba biti međusobno povezana sa svakom odnosnom informacijom u bilješkama.

Prema MRS – 1 prezentiranje financijskih izvještaja bilješke uz financijske izvještaje trebaju:⁵⁵

1. pružiti informacije o osnovi za sastavljanje financijskih izvještaja i određenim računovodstvenim politikama,
2. objaviti informacije prema zahtjevima MSFI-a koje nisu prezentirane u bilanci, izvještaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice, ili izvještaju o novčanom toku, i
3. pružiti dodatne informacije koje nisu prezentirane u bilanci, izvještaju o dobiti, izvještaju o promjenama glavnice ili izvještaju o novčanom toku, ali su važne za razumijevanje bilo kojeg od njih.

Tablica 9 : Struktura i sadržaj bilješki uz financijske izvještaje

Oznaka pozicije	Opis pozicije
1.	Sažetak primijenjenih računovodstvenih politika s osvrtom na primijenjene računovodstvene politike za ulaganja imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve.
2.	Podaci koji potkrepljuju stavke prikazane u Izvještaju o financijskom položaju društva, Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti, Izvještaju o novčanim tokovima i Izvještaju o promjenama kapitala posebno za skupinu životnih i posebno za skupinu neživotnih osiguranja.
3.	Podaci o kretanju godišnjeg prinosa na matematičku pričuvu.
4.	Podaci o kvoti šteta po vrstama neživotnih osiguranja, kvoti troškova po vrstama neživotnih osiguranja te kombiniranoj kvoti.
5.	Podaci o strukturi troškova pribave i troškova uprave (administrativnih troškova) po vrstama osiguranja.
6.	Podaci o izračunu kapitala, jamstvenog kapitala i adekvatnosti kapitala sukladno odredbama Zakona o osiguranju, posebno za skupinu životnih osiguranja i posebno za skupinu neživotnih osiguranja, koji sadrže osnovni kapital, dopunski kapital te jamstveni kapital u odnosu na granicu solventnosti.
7.	Podaci o strukturi ulaganja imovine za pokriće matematičke, odnosno tehničke pričuve u skladu sa Zakonom o osiguranju i na temelju njega donesenim podzakonskim aktima te usporedbom s iskazanim stanjem tehničke odnosno matematičke pričuve.
8.	Podaci o prihodima i troškovima od ulaganja imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve.
9.	Podaci o usklađenosti imovine za pokriće tehničke, odnosno matematičke pričuve s obvezama iz ugovora o osiguranja (temeljem kojih su formirane tehničke odnosno matematičke pričuve).
10.	Podaci o stanju i kretanju izvanbilančnih stavki koji sadržavaju: dana jamstva i garancije, akreditive, mjenice, ročnice (futures), opcije, swapove, ostale terminske poslove (forwards), ostale derivate, ostale izvanbilančne stavke.
11.	Ukupan iznos naknada koji za određenu financijsku godinu naplaćuje samostalni revizor ili revizorsko društvo za zakonski propisanu reviziju godišnjih financijskih izvještaja, ukupan iznos naknada za druge usluge provjere, ukupan iznos naknada za usluge poreznog savjetovanja te ukupan iznos naknada za druge usluge osim revizorskih.

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz Pravilnika o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.

⁵⁵ Mićin, K.: op. cit., str. 43.

4. ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA

U svrhu cjelovitosti sagledavanja financijskog položaja, uspješnosti, sigurnosti i efikasnosti poslovanja društva za osiguranje neophodno je provoditi postupke financijske analize koji su u isto vrijeme i upravljački alat za uspješno planiranje i upravljanje poslovnim segmentima.⁵⁶ Pomoću analize financijskih izvještaja zainteresirani subjekti mogu dobiti uvid u financijsku poziciju, likvidnost, solventnost i profitabilnost društva. Dobiveni rezultati se mogu usporediti s lokalnom i globalnom konkurencijom radi uvida u moguća područja unaprjeđenja, te poduzimanje korektivnih mjera. Različiti korisnici financijskih informacija koje se dobivaju analizom financijskih izvještaja imaju interes za različite aspekte društava za osiguranje, kao što su broj i trend broja zaposlenih, poštivanje ekoloških standarda, podmirivanje obveza i doprinosa, kretanje cijena i dionica i sl. Vanjski subjekti analizu financijskih izvještaja koriste zbog procjene potencijala likvidnosti, efikasnosti u upravljanju imovinom i profitabilnosti, te performansi menadžmenta. Kada se koristi u interne svrhe analiza financijskih izvještaja koristi se kao:⁵⁷

- baza za prognozu budućih uvjeta, te planiranje budućeg poslovanja
- baza za pregovore s potencijalnim vjerovnicima i investitorima
- instrument interne revizije i kontrole.

Analiza financijskih izvještaja može se podijeliti na tri koraka. Prvi korak je prikupljanje i pregledavanje informacijske podloge te provjera formalne ispravnosti. Nakon toga slijedi vrednovanje, pri čemu se mogu koristiti različite metode, a treći i posljednji korak je interpretacija koja mora biti usmjerena na primatelja i na cilj analize. Uobičajena analitička sredstva i postupci koji se primjenjuju u analizi financijskih izvještaja su:⁵⁸

- komparativni financijski izvještaji koji omogućuju uočavanje promjena tijekom vremena (više obračunskih razdoblja), te uočavanje tendencija promjena pomoću serije indeksa,
- strukturni financijski izvještaji koji omogućuju uvid u strukturi,
- analize pomoću pokazatelja
- specijalne analize.

⁵⁶ Mićin, K.: op. cit., str. 453.

⁵⁷ Vidučić, Lj.: op. cit., str. 378.

⁵⁸ Tipurić, D. et. al.: Korporativno upravljanje, Sinergija, 2008., str. 505.

4.1. Horizontalna i vertikalna analiza financijskih izvještaja

Horizontalna analiza je dinamička analiza kojom se analizira postotna promjena pojedinih pozicija u financijskim izvještajima kroz duže vremensko razdoblje. Uobičajena analitička sredstva i postupci koji se koriste u horizontalnoj financijskoj analizi su komparativni financijski izvještaji i sagledavanje tendencije promjena pomoću serije baznih indeksa.⁵⁹

Analize financijskih izvještaja najčešće se izrađuju kao usporedba brožanih pokazatelja iz izvještaja dobivenih na kraju poslovne godine. Time se omogućava usporedba tijekom određenog razdoblja. Takva analiza pokazuje promjene na pojedinim stavkama i naziva se horizontalnom analizom. Uvijek je bolje da se uspoređuju pozicije za veći broj godina, kako bi se mogle uočiti određene tendencije i na temelju njih donositi kvalitetnije poslovne planove i odluke za buduća razdoblja.⁶⁰ Predmet horizontalne analize su pozicije izvještaja o financijskom položaju i pozicije iz izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti. Da bi se došlo do zaključka o dinamici promjena, potrebno je pratiti višegodišnje trendove. Za izračunavanje promjena u pozicijama financijskih izvješća i njihovo uspoređivanje može se uzeti neka godina kao baza, a ostale se onda uspoređuju s njom. Osim toga mogu se raditi usporedbe svake godine u odnosu na prethodnu. Kod horizontalne analize može se pojaviti problem ako se dogode neke značajnije promjene u politici bilanciranja, promjene obračunskih sustava kod izrade financijskih izvješća ili na primjer inflacija.⁶¹ Tada se prvo moraju uskladiti bitne stavke da bi ovakva analiza uopće imala smisla.

Vertikalna analiza je ona u kojoj se jedna pozicija iz financijskog izvještaja uzima kao konstanta te se određuje postotni odnos svih ostalih varijabli, tj. podataka iz izvještaja u odnosu na uzetu konstantnu varijablu, odnosno radi se o usporedbi pojedine pozicije iz financijskih izvještaja s povezanim pozicijama u istom izvještaju.⁶²

Vertikalna se analiza provodi tako da se u izvještaju o financijskom položaju aktiva i pasiva označe sa 100, a sve se druge pozicije tada stavljaju u odnos s njima da bi se dobila njihova struktura. Isto se tako prihod od prodaje ili ukupan prihod označavaju sa 100, pa se ostale pozicije uspoređuju s njim.⁶³

⁵⁹ Mićin, K.: op. cit., str. 453.

⁶⁰ Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, *Ekonomski vjesnik*, 2012, str. 158.

⁶¹ Mićin, K.: op. cit., str. 456.

⁶² Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: op. cit., str. 158.

⁶³ *Ibidem*, str. 160.

Ovakva je analiza naročito dobra u slučajevima inflacije, kada apsolutni brojevi ne govore puno sami za sebe.⁶⁴

4.2. Pokazatelji analize financijskih izvještaja

Pokazatelji analize financijskih izvještaja su nositelji informacija te se računaju upravo radi stvaranja informacijske podloge za donošenje poslovnih odluka. Ovisno o tome koje se odluke žele donositi, naglašava se važnost pojedinih vrsta pokazatelja. Skupine financijskih pokazatelja se klasificiraju na:⁶⁵

1. pokazatelje likvidnosti (liquidity ratios) – mjere sposobnost društva da podmiri svoje dospjele kratkoročne obveze
2. pokazatelje zaduženosti (leverage ratios) – mjere koliko se društvo financira iz tuđih izvora financiranja.
3. pokazatelje aktivnosti (activity ratios) – mjere kako efikasno društvo upotrebljava svoje resurse.
4. pokazatelje ekonomičnosti – mjere odnos prihoda i rashoda, tj. pokazuju koliko se prihoda ostvari po jedinici rashoda.
5. pokazatelje profitabilnosti (profitability ratios) – mjere povrat uloženog kapitala, što se smatra najvišom upravljačkom djelotvornošću.
6. pokazatelje investiranja (investment ratios) – mjere uspješnost ulaganja u obične dionice.

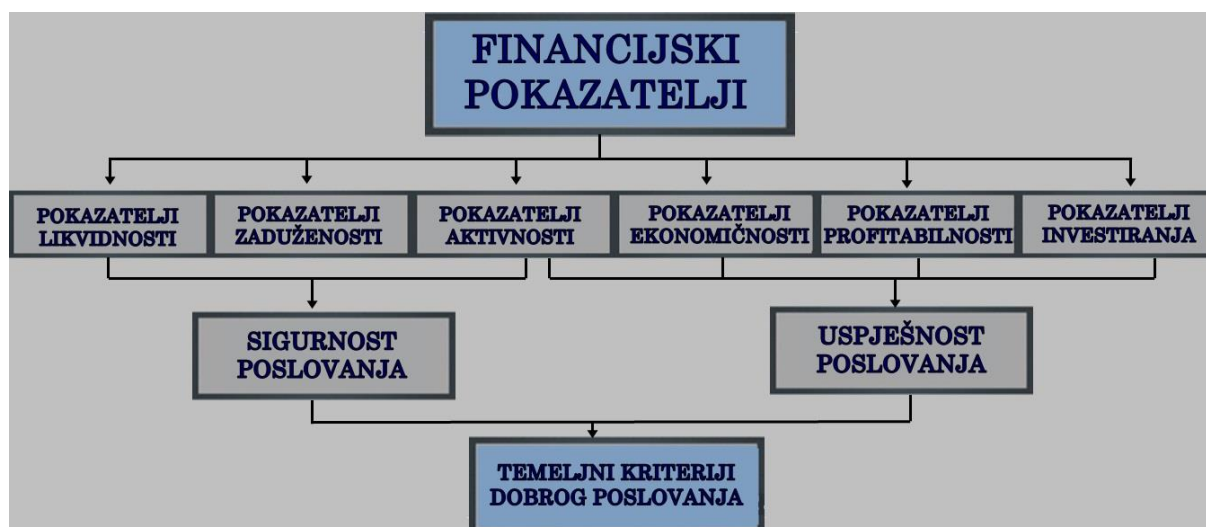
Pokazatelji likvidnosti i zaduženosti smatraju se pokazateljima sigurnosti poslovanja koji opisuju financijski položaj društva. Pokazatelji ekonomičnosti, profitabilnosti i investiranja smatraju se pokazateljima uspješnosti (efikasnosti) poslovanja, a pokazatelji aktivnosti mogu se smatrati i pokazateljima sigurnosti i uspješnosti. Navedene skupine pokazatelja mogu se koristiti u analizi gotovo svakog poslovnog sustava, međutim u određenim slučajevima potrebno je uvažavati i određene specifičnosti analiziranog poslovnog sustava i u skladu s tim formirati nove pokazatelje. Primjer takvog specifičnog sustava su osiguravajuća društva i banke za koje se formiraju nešto drugačiji pokazatelji⁶⁶.

⁶⁴ Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: op. cit., str. 158.,159.

⁶⁵ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 243.

⁶⁶ Ibidem, str. 248.

Shema 1 : Povezanosti pokazatelja analize financijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja

Izvor: Izradio autor na temelju podataka preuzetih iz literature: Žager, K. et.al.: Analiza financijskih izvještaja, MASMEDIA, Zagreb, 2008., str. 245.

Pokazatelji likvidnosti mjere sposobnost društva za osiguranje da podmiri dospelje kratkoročne obveze. Pokazatelji likvidnosti stavljaju u odnos novac i novčane ekvivalente društva za osiguranje s njegovim obvezama. Pri tome se novac mjeri kao zbroj novca na računima i potencijalnih izvora novca (pozicije bilance) ili kao priljevi novca iz poslovanja (pozicije izvještaja o novčanim tijekovima). Isto tako, novčane obveze se mogu mjeriti kao tekuće obveze za koje je potreban novac (pozicije bilance) ili odljevi novca za poslovanje (pozicije izvještaja o novčanim tijekovima). Koeficijent trenutne likvidnosti pokazuje kolika je pokrivenost kratkoročnih obveza likvidnom kratkotrajnom imovinom, odnosno novčanim sredstvima, tj. ukazuje na sposobnost društva za osiguranje za trenutačno podmirenje obveza. Smatra se da taj koeficijent ne bi trebao biti manji od 0,10, odnosno 10%. Nešto bolja mjera likvidnosti je koeficijent ubrzane likvidnosti. Taj pokazatelj bi trebao iznositi minimalno 1 ili više, odnosno tekuće obveze ne bi smjele biti veće od zbroja iznosa novca i potraživanja, premda ima izuzetaka, ovisno o industriji.⁶⁷

Za sigurnost poslovanja najvažniji su pokazatelji likvidnosti i zaduženosti. Međutim svaki pokazatelj ima svoje značenje, koje će doći do izražaja kada ga se usporedi s određenom

⁶⁷ Vukoja, B.: Analiza financijskih izvještaja kao temelj za donošenje poslovnih odluka, International conference SME proceedings, Zenica, 2009., str. 11.

standardnom veličinom. Te veličine mogu biti planovi, usporedba veličina u određenom razdoblju i usporedba sa sličnim poduzećima.⁶⁸

Pokazatelji zaduženosti podrazumijevaju izvore financiranja koji se moraju otplatiti i to na kratak rok (do godinu dana) i na dugi rok. Upotreba duga u financiranju ima važne posljedice za vlasnike i kreditore:⁶⁹

- uz manja ulaganja vlasnici zadržavaju kontrolu nad tvrtkom,
- kreditori su svjesni da je njihova sigurnost veća što je veći udio sredstava koji su osigurali vlasnici,
- dobit na vlastiti kapital tvrtke raste ako je stopa povrata ostvarena ulaganjem pozajmljenih sredstava veća od naknade za ta sredstva.

Najčešći pokazatelji zaduženosti su koeficijent zaduženosti, koeficijent vlastitog financiranja i koeficijent financiranja. Odraz su strukture pasive i ukazuju koliko je imovine financirano iz vlastitog kapitala (glavnice) te koliko je imovine financirano iz tuđeg kapitala (obveza).⁷⁰

Pokazatelji aktivnosti poznati su i kao koeficijenti obrta koji se računaju na temelju odnosa prometa i prosječnog stanja. Oni ukazuju na brzinu cirkulacije imovine u poslovnom procesu. Najčešće se koeficijent obrta izračunava za ukupnu imovinu, kratkotrajnu imovinu i potraživanja. Trajanje naplate potraživanja osobito je važno vezano uz usklađivanje novčanih primitaka i izdataka te sposobnosti društva za osiguranje da generira novčane tijekove. Što je vrijeme naplate kraće, društvo za osiguranje brže dolazi do gotovine iz svojih potraživanja i manje je sredstava potrebno za premošćivanje razdoblja nelikvidnosti.⁷¹

Pokazatelji ekonomičnosti podrazumijevaju stavljanje u odnos ostvarenih prihoda prema ostvarenim rashodima u promatranom razdoblju, ali i u proteklim razdobljima kako bi se utvrdio trend kretanja ekonomičnosti. U pravilu, pokazatelji bi trebali biti veći od jedan, odnosno, što su veći, to se više prihoda ostvaruje po jedinici rashoda.

Pokazatelji profitabilnosti mjere povrat uloženog kapitala u poslovanje. Primjenom pokazatelja profitabilnosti određuje se i ocjenjuje uspješnost upravljanja upravom poslovanjem.⁷² Pokazatelji profitabilnosti izražavaju snagu zarade društva za osiguranje, odnosno pokazuju efekt

⁶⁸ Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: op. cit., str. 162.

⁶⁹ Vidučić, Lj.: op. cit., str. 399.

⁷⁰ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 250.

⁷¹ Ibidem, str. 413.

⁷² Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M.: op. cit., str. 164.

likvidnosti, upravljanja imovinom i dugom na mogućnost ostvarenja profita. U kontekstu pokazatelja profitabilnosti najčešće se razmatraju pokazatelji marže profita te rentabilnost ukupne imovine i rentabilnost vlastitog kapitala.⁷³

Pokazatelji investiranja mjere uspješnost ulaganja u obične dionice, odnosno mjere učinkovitost ulaganja u poslovanje poduzetnika. Za izračun pokazatelja investiranja potrebni su podaci o dionicama, posebno o broju dionica i njihovoj tržišnoj vrijednosti.⁷⁴

⁷³ Žager, K. et. al.: op. cit., str. 415.

⁷⁴ Brezničar, B.: Analiza i ocjena zaduženosti poduzetnika, Računovodstvo i porezi u praksi broj 10/2012, str. 145.

5. KOMPARATIVNA ANALIZA FINANCIJSKIH IZVJEŠTAJA DRUŠTAVA ZA OSIGURANJE ALLIANZ ZAGREB D.D. I CROATIA OSIGURANJE D.D.

5.1. Allianz Grupa

Allianz Grupa je jedna od najvećih i najcjenjenijih svjetskih financijskih institucija, a Allianz Zagreb d.d. dio je te internacionalne mreže te jedini Njemački osiguratelj u Hrvatskoj. Osnovana u Berlinu 1890. godine, Allianz Grupa je već godinama najveća europska, a i jedna od najvećih svjetskih osiguravajućih kuća. Njena brojna supsidijarna društva su vodeći osiguravatelji na svojim domaćim tržištima. Na globalnoj razini Allianz je prisutan u gotovo 70 zemalja svijeta. Na vrhu međunarodne Grupe je Allianz SE sa sjedištem u Münchenu. Allianz Grupa ima preko 60 milijuna klijenata diljem svijeta kojima nudi obuhvatni servis u područjima osiguranja, skrbi i investicija. Allianz se razlikuje od drugih osiguratelja upravo po multilokalnoj strategiji koja je rezultat opsežnog promatranja i analize političkih i gospodarskih kretanja u Europi. Osnovu tog pristupa čine svjesnost i uvažavanje regionalnih i lokalnih karakteristika pojedinih osiguravajućih tržišta. Iz tog razloga supsidijarna društva za osiguranje zadržavaju svoj poseban lokalni karakter kao i poduzetničku neovisnost. Načelo je "svaki posao se obavlja na lokalnoj razini" što znači da lokalna uprava vodi poslove na lokalnoj razini. U svakoj zemlji gdje posluje, Allianz je među prvih pet osiguravatelja.⁷⁵

5.1.1. Allianz Zagreb d.d.

Allianz je u Hrvatskoj prisutan od 1999. godine, kada njemački Allianz zajedno sa Zagrebačkom bankom preuzima tadašnje Adriatic osiguranje. Nastaje Allianz Zagreb d.d. koji u trenutku preuzimanja ima tržišni udjel od 4,6%. U godinama koje slijede, Allianz u Hrvatskoj bilježi stalan rast poslovanja. Stope raste su iz godine u godinu bile značajno, čak i dvostruko veće od ostatka tržišta. Danas Allianz drži preko 13% tržišnog udjela i ukupno zauzima drugu poziciju među hrvatskim osiguravateljima. Osim u segmentu osiguranja, Allianz se, zajedno sa strateškim partnerom Zagrebačkom bankom, 2001. godine aktivno uključuje u mirovinsku reformu. Iste godine osnovan je AZ obvezni mirovinski fond, a godinu dana kasnije s radom počinju i AZ dobrovoljni mirovinski fondovi, koji su, svaki u svom segmentu uvjerljivo vodeći mirovinski fondovi na hrvatskom tržištu s oko 40% tržišnog udjela. Snažan rast premijskog prihoda pratio je i rast prodajne mreže zastupnika te novih prodajnih mjesta. Allianz u Hrvatskoj

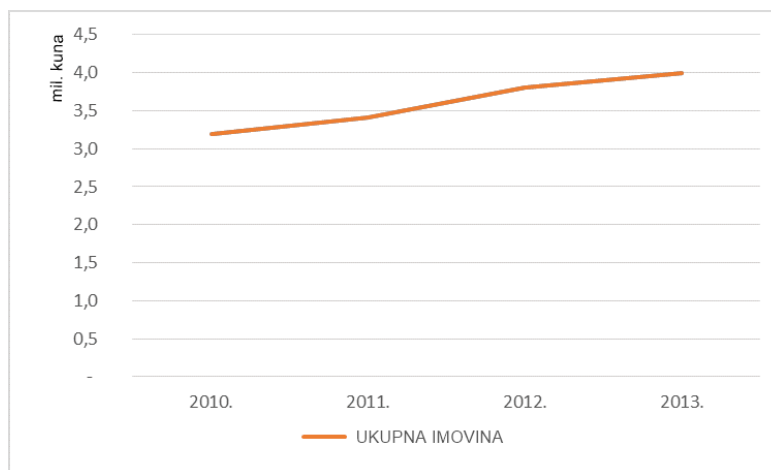
⁷⁵ Allianz Zagreb d.d., <http://www.allianz.hr/>, 20.10.2014.

posluje putem sedam podružnica, odnosno preko 250 prodajnih mjesta. Proizvodi bankoosiguranja na raspolaganju su klijentima i u svim poslovnicaama Zagrebačke banke. Kao nastavak uspješnog poslovanja u Hrvatskoj u svibnju 2009. s radom su počela i prva dva Allianzova investicijska fonda: Cash i Portfolio te nakon toga 2012. godine Equity, čime se, uz osiguranje i mirovinske fondove, poslovanje društva za osiguranje proširilo i na upravljanje imovinom.⁷⁶

5.1.2. Horizontalna i vertikalna analiza

Tablica 10 prikazuje bilančno stanje društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.. Krajem svake od promatrane četiri godine vrijednost nekretnine i opreme bilježila je smanjenje vrijednosti. Na kraju 2013. godine zabilježen je blagi oporavak i povećanje vrijednosti za 8,2 mil. kuna. Vrijednost ukupne aktive se povećavala na kraju promatranog razdoblja, te je 2013. godine iznosila 4,001 mlrd. kuna odnosno 193,691 mil. kuna više nego prethodne godine. Ukupne obveze bile su u porastu krajem promatranih godina, a 2013. godine imale su najveći iznos od 3,3 mlrd. kuna. Grafikon 2 prikazuje vrijednost imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Vrijednost imovine povećavala se tijekom promatranog razdoblja te je 2013. godine iznosila 4,001 mlrd. kuna.

Grafikon 2 : Vrijednost imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

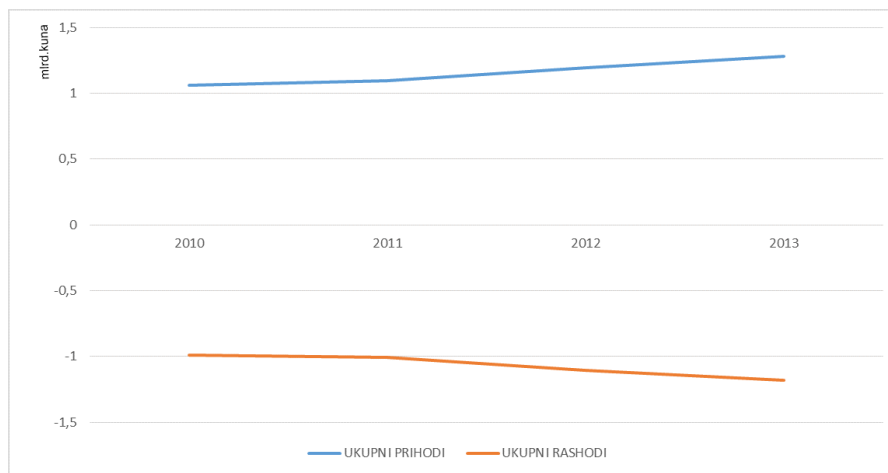

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

⁷⁶ Allianz Zagreb d.d., <http://www.allianz.hr/>, 20.10.2014.

Tablica 11 prikazuje horizontalnu analizu računa dobiti i gubitka društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. Neto zaračunate premije, neto zarađene premije i neto prihodi rasli su paralelno kroz promatrana razdoblja. Neto zaračunate premije su za 1,2 mil. kuna bile veće u odnosu na neto zarađene premije. Financijski troškovi zabilježili su nestabilno kretanje. U 2011. godini zabilježili su najmanju vrijednost. Zarada po dionici koja pripada dioničarima bila je u porastu za 7,4 mil. kuna u odnosu na 2012. godinu. Grafikon 3 prikazuje ukupne prihode i rashode društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Ukupni prihodi i rashodi povećavali su se tijekom promatranog razdoblja.

Grafikon 3 : Ukupni prihodi i rashodi društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

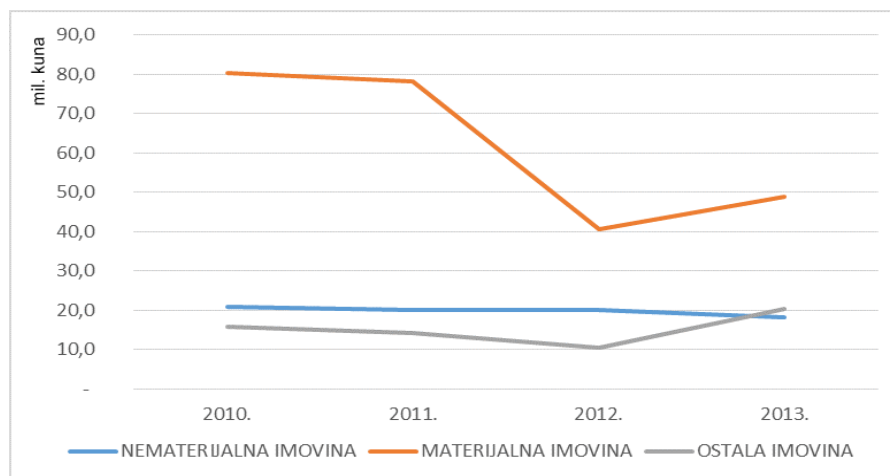

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Tablica 12 prikazuje vertikalnu analizu bilance društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.. Najveći udjel u ukupnoj imovini Allianz osiguranja na kraju promatranih godina imala je financijska imovina. Novac i novčani ekvivalenti činili su vrlo mali postotak unutar strukture ukupne aktive. Pričuve za ugovore o osiguranju zauzimale su najveći postotak ukupnih obveza. Postoci su se kretali od 80 do 90%. Zadržana dobit činila je najveći dio pasive izvještaja o financijskom položaju. Grafikon 4 prikazuje vrijednost nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Vrijednost nematerijalne imovine smanjivala se tijekom promatranog razdoblja. Vrijednosti materijalne i ostale imovine također su se smanjivale te su na kraju 2012. godine zabilježile

najmanju vrijednost nakon čega je zabilježen blagi oporavak i povećanje njihovih vrijednosti na kraju 2013. godine.

Grafikon 4 : Prikaz vrijednosti nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Tablica 13 prikazuje vertikalnu analizu računa dobiti i gubitka društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. Financijski prihodi činili su najveći udjel u ukupnim prihodima promatranog društva. S druge strane, troškovi pribave predstavljali su najveće rashode. Iz tabličnog prikaza vidljivo je kako je Allianz osiguranje poslovalo s dobiti tijekom sve četiri promatrane godine.

Tablica 10 : Horizontalna analiza izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	Godine						
	000 kn						
	2010.	2011.	2012.	2013.	Odnos 2011./2010.	Odnos 2012./2011.	Odnos 2013./2012.
AKTIVA							
1. Nekretnina i oprema	83.934,0 kn	82.104,0 kn	44.159,0 kn	52.354,0 kn	- 1.830,0 kn	- 37.945,0 kn	8.195,0 kn
2. Ulaganje u nekretnine	1.291,0 kn	115,0 kn	34.152,0 kn	32.893,0 kn	- 1.176,0 kn	34.037,0 kn	1.259,0 kn
3. Nematerijalna imovina						- kn	- kn
4. Odgođeni troškovi pribeve	32.933,0 kn	39.411,0 kn	44.265,0 kn	51.574,0 kn	6.478,0 kn	4.854,0 kn	7.309,0 kn
5. Ostala nematerijalna imovina	23.067,0 kn	22.214,0 kn	21.960,0 kn	19.759,0 kn	- 853,0 kn	- 254,0 kn	- 2.201,0 kn
6. Ulaganja u podružnicu						- kn	- kn
7. Ulaganja koja se drže do dospeljeka	633.080,0 kn	774.878,0 kn	789.956,0 kn	729.869,0 kn	141.798,0 kn	15.078,0 kn	60.087,0 kn
8. Financijska imovina raspoloživa za prodaju	1.335.815,0 kn	1.425.271,0 kn	1.670.321,0 kn	1.904.777,0 kn	89.456,0 kn	245.050,0 kn	234.456,0 kn
9. Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	462.516,0 kn	377.880,0 kn	439.350,0 kn	457.161,0 kn	- 84.636,0 kn	61.470,0 kn	17.811,0 kn
10. Zajmovi i potraživanja	193.640,0 kn	211.420,0 kn	271.138,0 kn	209.775,0 kn	17.780,0 kn	59.718,0 kn	61.363,0 kn
11. Udio reosiguranja u pričuvama za ugovore o osiguranju	69.297,0 kn	70.957,0 kn	75.250,0 kn	97.264,0 kn	1.660,0 kn	4.293,0 kn	22.014,0 kn
12. Odgođena porezna imovina	3.722,0 kn	11.213,0 kn	20,0 kn	20,0 kn	7.491,0 kn	- 11.193,0 kn	- kn
13. Potraživanja iz ugovora o osiguranju i ostala potraživanja	199.843,0 kn	222.108,0 kn	252.990,0 kn	252.434,0 kn	22.265,0 kn	30.882,0 kn	556,0 kn
14. Novac i novčani ekvivalenti	151.515,0 kn	173.907,0 kn	163.490,0 kn	193.121,0 kn	22.392,0 kn	- 157.558,0 kn	176.772,0 kn
UKUPNA IMOVINA	3.190.768,0 kn	3.411.478,0 kn	3.807.310,0 kn	4.001.001,0 kn	220.710,0 kn	395.832,0 kn	193.691,0 kn
PASIVA							
1. Pribeve za ugovore o osiguranju	2.455.657 kn	264.425 kn	2.833.611 kn	3.058.854 kn	- 2.191.232 kn	2.569.186 kn	225.243 kn
2. Obveze iz ugovora o osiguranju, ostale obveze i odgođeni prihodi	168.266 kn	268.444 kn	303.244 kn	273.931 kn	100.178 kn	34.800 kn	29.313 kn
3. Tekuća porezna obveza	2.799 kn	8.577 kn	7.262 kn	2.102 kn	5.778 kn	- 1.315 kn	5.160 kn
4. Odgođena porezna obveza	8.306 kn		18.339 kn	5.501 kn	- 8.306 kn	18.339 kn	12.838 kn
UKUPNE OBVEZE	2.635.028 kn	2.921.273 kn	3.162.456 kn	3.340.388 kn	286.245 kn	241.183 kn	177.932 kn
1. Dionički kapital	213.723 kn	94.222 kn	94.222 kn	11.722 kn	- 119.501 kn	- kn	82.500 kn
2. Rezerva fer vrijednosti	11.175 kn	1.195.025.053 kn	107.702 kn	60.668 kn	1.195.013.878 kn	- 1.194.917.351 kn	47.044 kn
3. Zakonska rezerva	25.083 kn	25.083 kn	25.083 kn	25.083 kn	- kn	- kn	35.605 kn
4. Zadržana dobit	224.548 kn	280.292 kn	298.019 kn	360.749 kn	55.744 kn	17.727 kn	272.966 kn
Nekontrolirajući interes	474.499 kn	489.791 kn	644.497 kn	660.183 kn	15.292 kn	154.706 kn	283.748 kn
	81.241 kn	414 kn	357 kn	430 kn	- 80.827 kn	- 57 kn	659.826 kn
UKUPNI KAPITAL I REZERVE	555.740 kn	490.205 kn	644.854 kn	660.613 kn	65.535 kn	154.649 kn	15.759 kn
UKUPNE OBVEZE I KAPITAL I REZERVE	3.190.768 kn	3.411.478 kn	3.807.310 kn	4.001.001 kn	220.710 kn	395.832 kn	193.691 kn

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Tablica 11 : Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010.-2013.

Naziv pozicije	Godine									
	000 kn									
	2010.	2011.	2012.	2013.	Odnos 2011./2010.	Odnos 2012./2011.	Odnos 2013./2012.			
1. Zadržanate bruto premije	972.821 kn	1.017.361 kn	1.083.336 kn	17.172.618 kn	44.540 kn	66.975 kn	16.089.282 kn			
2. Premije predaje u reosiguranje	110.771 kn	108.292 kn	108.667 kn	126.331 kn	-2.479 kn	375 kn	17.664 kn			
NETO ZARAČUNA TE PREMIJE	862.050 kn	909.069 kn	974.669 kn	1.046.287 kn	47.019 kn	66.600 kn	71.618 kn			
1. Promjena bruto pričuva prijenosnih premija	2.998 kn	12.786 kn	7.455 kn	4.275 kn	9.788 kn	-5.331 kn	-3.180 kn			
2. Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja	3.516.000 kn	1.252.000 kn	1.520 kn	3.036 kn	-2.264 kn	208 kn	1.516 kn			
NETO ZARADENE PREMIJE	868.564 kn	895.031 kn	965.694 kn	1.045.048 kn	26.467 kn	70.663 kn	79.354 kn			
1. Prihod od provizije i nakande	25.184 kn	27.104 kn	21.541 kn	25.360 kn	1.920 kn	-5.563 kn	3.819 kn			
2. Financijski prihodi	132.437 kn	160.734 kn	189.038 kn	191.106 kn	28.297 kn	28.304 kn	2.068 kn			
3. Ostali poslovni prihodi	4.175 kn	5.431 kn	6.432 kn	9.190 kn	1.256 kn	1.001 kn	2.758 kn			
NETO PRIHOD	1.030.360 kn	1.088.300 kn	1.182.705 kn	1.270.704 kn	57.940 kn	94.405 kn	87.999 kn			
1. Nestael štete	613.238 kn	608.931 kn	555.854 kn	753.091 kn	-4.307 kn	-53.077 kn	197.237 kn			
2. Udio reosiguranja u nastalim štetama	25.215 kn	30.858 kn	47.921 kn	65.417 kn	5.643 kn	17.063 kn	17.496 kn			
NETO NASTALE ŠTE TE	588.023 kn	578.073 kn	618.933 kn	687.674 kn	-9.950 kn	40.860 kn	68.741 kn			
1. Troškovi pribave	164.790 kn	184.819 kn	198.806 kn	227.440 kn	20.029 kn	13.987 kn	28.634 kn			
2. Administrativni troškovi	178.623 kn	174.412 kn	196.445 kn	201.302 kn	-4.211 kn	22.033 kn	4.857 kn			
3. Ostali poslovni troškovi	20.003 kn	26.518 kn	24.093 kn	21.203 kn	6.515 kn	-2.425 kn	-2.890 kn			
FINANCIJSKI TROŠK OVI	14.144 kn	4.930 kn	28.254 kn	7.845 kn	-9.214 kn	23.324 kn	-20.409 kn			
DOBIT PRIJE POREZA	93.065 kn	119.548 kn	116.174 kn	125.240 kn	26.483 kn	-3.374 kn	9.066 kn			
1. Porez na dobit	20.809 kn	26.495 kn	25.477 kn	27.824 kn	5.686 kn	-1.018 kn	2.347 kn			
DOBIT ZA GODINU	72.256 kn	93.053 kn	90.697 kn	97.416 kn	20.797 kn	-2.356 kn	6.719 kn			
NAMJENA					- kn	- kn	- kn			
1. Dioničarima Društva	72.256 kn	93.053 kn	90.697 kn	97.416 kn	20.797 kn	-2.356 kn	6.719 kn			
2. Udio reosiguranja u nastalim štetama					- kn	- kn	- kn			
ZARADA PO DIONICI KOJA PRIPADA DIONIČARIMA DRUŠTVA	72.256 kn	93.053 kn	90.697 kn	97.416 kn	20.797 kn	-2.356 kn	6.719 kn			
OSNOVNA I RAZRJEĐENA ZARADA PO DIONICAMA U KUNAMA	307 kn	395 kn	385 kn	383 kn	88 kn	-10 kn	-2 kn			

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Tablica 13 : Vertikalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	Godine															
	2010.		2011.		2012.		2013.		2010.		2011.		2012.		2013.	
	000 kn	%	000 kn	%	000 kn	%	000 kn	%	000 kn	%	000 kn	%	000 kn	%	000 kn	%
1. Zračnate bruto premije	972.821 kn		1.017.361 kn		1.083.336 kn		17.172.618 kn		112.85	111,91		111,15		111,15		1,64
2. Premije predaje u reosiguranje	110.771 kn		108.292 kn		108.667 kn		126.331 kn		12,85	11,91		11,15		11,15		12,07
NETO ZARADUNA TE PREMIJE	862.050 kn		909.069 kn		974.669 kn		1.046.287 kn		100,00	100,00		100,00		100,00		100,00
1. Promjena bruto prčeva prijenosnih premija	2.998 kn		12.786 kn		7.455 kn		4.275 kn		0,35	1,43		0,77		0,77		0,40
2. Promjena prčeva prijenosnih premija, udio reosiguranja	3.516,00 kn		1.252,00 kn		1.520 kn		3.036 kn		0,40	0,14		0,16		0,16		0,29
NETO ZARADENE PREMIJE	868.564 kn		895.031 kn		965.694 kn		1.045.048 kn		100,00	100,00		100,00		100,00		100,00
1. Prihod od provizije i nakande	25.184 kn		27.104 kn		21.541 kn		25.360 kn		2,44	2,49		1,82		1,82		1,99
2. Financijski prihodi	132.437 kn		160.734 kn		189.038 kn		191.106 kn		12,85	14,77		15,98		15,98		15,04
3. Ostali poslovni prihodi	4.175 kn		5.431 kn		6.432 kn		9.190 kn		0,41	0,50		0,54		0,54		0,72
NETO PRIHOD	1.030.360 kn		1.088.300 kn		1.182.705 kn		1.270.704 kn		100,00	100,00		100,00		100,00		100,00
1. Nastae štete	613.238 kn		608.931 kn		555.854 kn		753.091 kn		104,29	105,34		89,91		89,91		109,51
2. Udio reosiguranja u nastalim štetama	25.215 kn		30.858 kn		47.921 kn		65.417 kn		4,29	5,34		7,74		7,74		9,51
NETO NASTA LEŠTEJE	588.023 kn		578.073 kn		618.933 kn		687.674 kn		100,00	100,00		100,00		100,00		100,00
1. Troškovi prihave	164.790 kn		184.819 kn		198.806 kn		227.440 kn		1165,09	154,60		171,13		171,13		2,90
2. Administrativni troškovi	178.623 kn		174.412 kn		196.445 kn		201.302 kn		1262,89	145,89		169,10		169,10		2,57
3. Ostali poslovni troškovi	20.003 kn		26.518 kn		24.093 kn		21.203 kn		141,42	22,18		20,74		20,74		270,27
FINANCIJSKI TROŠKOV I	14.144 kn		4.930 kn		28.254 kn		7.845 kn									
DOBIT PRIJE POREZA	93.065 kn		119.548 kn		116.174 kn		125.240 kn		100,00	100,00		100,00		100,00		100,00
1. Porez na dobit	20.809 kn		26.495 kn		25.477 kn		27.824 kn									
DOBIT ZA GODINU	72.256 kn		93.053 kn		90.697 kn		97.416 kn		100,00	100,00		100,00		100,00		100,00
NAMJENA																
1. Dioničarima Društva	72.256 kn		93.053 kn		90.697 kn		97.416 kn									
2. Udio reosiguranja u nastalim štetama																
ZARADA PO DIONICI KOJA PRIPADA DIONIČARIMA DRUŠTVA	72.256 kn		93.053 kn		90.697 kn		97.416 kn		100,00	100,00		100,00		100,00		100,00
OSNOVNA I RAZRUEBENA ZARADA PO DIONICAMA U KUNAMA	307 kn		392 kn		385 kn		383 kn									

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

5.1.3. Analiza pomoću pokazatelja

Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. napravljena je pomoću podataka preuzetih iz izvještaja o financijskom položaju i izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Društva za 2012. i 2013. godinu.

Tablica 14 : Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

	2012.	2013.
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI		
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	3,9	12,42
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI		
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	0,83	0,82
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	0,18	0,16
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	4,8	4,68
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI		
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA	1,08	1,08
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI		
ROA (RENTABILNOST IMOVINE)	0,32	0,32
ROE (RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA)	1,82	1,91
BRUTO DOBITNA MARŽA	1,12	1,13
POKAZATELJI AKTIVNOSTI		
KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE	0,3	0,34
POKAZATELJI INVESTIRANJA		
DOBIT PO DIONICI	356.65	383.07

Izvor: Izradila autorica na temelju financijskih izvještaja društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Analiza je pokazala da je Društvo u 2012. godini poslovalo s koeficijentom likvidnosti 3,9%, koji se povećao u 2013. godini na 12,42%. Koeficijenti zaduženosti kao i koeficijenti ekonomičnosti imali su podjednake vrijednosti u promatranim godinama. Nadalje, pokazatelji profitabilnosti također su zadržavali podjednake iznose, odnosno lagano su se povećavali. Pokazatelji aktivnosti, kao i investiranja, zabilježili su porast u 2013.godini, u odnosu na 2012. godinu.

5.2. Croatia Osiguranje d.d.

5.2.1. Croatia Osiguranje d.d.

Croatia osiguranje d.d. najveće je i najstarije osiguravajuće društvo u Hrvatskoj. Osnovano je 1884. godine u Zagrebu kao Croatia osiguravajuća zadruga. Društvo je registrirano za sljedeće djelatnosti: u unutrašnjem prometu - životno osiguranje, ostalo osiguranje, procjena rizika i šteta, ostale pomoćne djelatnosti u osiguranju i mirovinskim fondovima; u vanjskotrgovinskom prometu - životno osiguranje, neživotno osiguranje, pomoćne djelatnosti za osiguranje i mirovinske fondove. Od 2014. godine, Croatia Osiguranje je u vlasništvu Adris Grupe d.d. Adris grupa danas jedna je od vodećih hrvatskih i regionalnih kompanija te lider po kriterijima profitabilnosti, kompetentnosti i inovativnosti.⁷⁷ Organizirana je u dvije osnovne strateške poslovne jedinice duhansku i turističku. Od trenutka preuzimanja vlasništva nad Croatia Osiguranjem d.d., Adris grupa postaje i regionalni lider na tržištu osiguranja. Poslovanje Grupe u posljednjih desetak godina obilježio je rast svih ključnih pokazatelja poslovanja. Prihod Grupe u tom je razdoblju narastao za više od pet puta, dobit za 10 puta, a kapital za gotovo 20 puta. Tržišna vrijednost dionica Adris grupe povećana je za više od 100 puta. Adris grupa danas posluje s godišnjim prihodom većim od tri milijarde kuna, a u državni proračun dnevno uplaćuje 12 milijuna kuna.⁷⁸

5.2.2. Horizontalna i vertikalna analiza

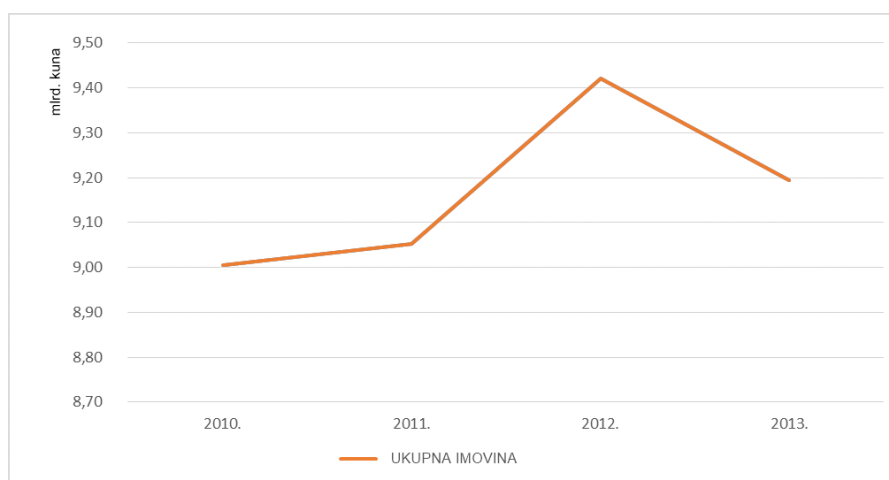
Croatia osiguranje d.d. vodeće je društvo za osiguranje u Republici Hrvatskoj. Prema podacima iz tablice 15, u kojoj je prikazan izvještaj o financijskom položaju Croatia osiguranja za poslovne godine 2010. - 2013., može se uočiti da je na kraju 2011. godine vrijednost materijalne mirovine smanjena za 7,64% u odnosu na prethodnu godinu. Naredna godina zabilježila je pad od 2,09%, dok u 2013. godini dolazi do povećanja vrijednosti za 3,31%. Vrijednost materijalne imovine zabilježila je oscilacije tijekom promatranog razdoblja. Na kraju 2011. godine zabilježila je pad u odnosu na prethodnu godinu za 4,33%. Razdoblje oporavka nastupilo je u 2012. godini (za 10,27%), a u sljedećoj godini uslijedio je pad od 17,23%, odnosno s 1,64 na 1,4 milijuna kuna. Količina novca u banci i blagajni povećavala se iz godine u godinu

⁷⁷ Adris grupa d.d., <http://www.adris.hr/>

⁷⁸ Croatia osiguranje d.d., <http://www.crosig.hr/hr/>

promatranog razdoblja, a na kraju promatranog razdoblja iznosila je 155,9 milijuna kuna. Ukupno promatrana imovina, odnosno aktiva Croatia osiguranja je na kraju svake promatrane godine zabilježila porast u odnosu na prethodnu godinu. Aktiva je na kraju 2013. godine zabilježila manju vrijednost za 2,41% u odnosu na prethodnu godinu. Kapital i rezerve do 2012. godine bilježili su rast. Na kraju 2013. godine njihova vrijednost naglo je padala za 15,36%. U sastavu cjelokupnog kapitala i rezervi, zadržana dobit ili gubitak poslovanja zauzimali su najveći udjel. Ukupna pasiva nakon trogodišnjeg razdoblja konstantnog rasta zabilježila je pad za 2,41 % u odnosu na kraj 2012. godine. U strukturi obveza, tekuće porezne obveze zabilježile su najveći pad na kraju 2013. godine, u odnosu na prijašnje godine. Riječ je o padu od 73,56%, odnosno s 134,3 na 35,5 mil. kuna. S druge strane, veliki rast zabilježile su financijske obveze. Grafikon 5 prikazuje vrijednost imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Vrijednost imovine povećavala se do kraja 2012. godine nakon čega je zabilježeno naglo smanjenje vrijednosti na kraju 2013. godine.

Grafikon 5 : Vrijednost imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d.

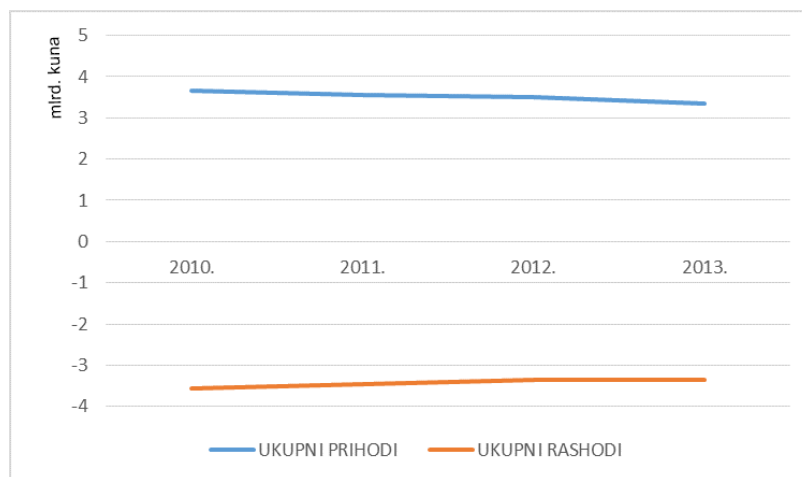
Tablica 15 : Horizontalna analiza izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Godine				Odnos 2012./2011.	Odnos 2011./2010.	Odnos 2012./2011.	Odnos 2013./2012.
		2010.	2011.	2012.	2013.				
AKTIVA									
A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI I NEUPLAĆENI KAPITAL	001								
1. Kapital pozvan da se plati	002								
003									
B. NEMATERIJALNA IMOVINA	004	68.607.729 kn	63.369.271 kn	62.043.721 kn	64.098.787 kn	-7,64	-2,09	3,31	
1. Goodwill	005	43.154.776 kn	42.263.906 kn	37.775.869 kn	35.983.906 kn	-2,06	-10,62	-4,74	
2. Ostala nematerijalna imovina	006	25.452.953.000 kn	21.105.365.000 kn	24.267.852 kn	28.114.881 kn	-17,08	14,98	15,85	
C. MATERIJALNA IMOVINA	007	1.556.567.904 kn	1.489.166.870 kn	1.642.075.490 kn	1.359.187.223 kn	-4,33	10,27	-17,23	
D. ULAGANJA	011	5.929.691.285 kn	6.053.541.771 kn	6.185.038.632 kn	6.326.718.393 kn	2,09	2,17	2,29	
1. Ulaganja u zemljišni građevinske objekte koje ne služe društvu za provođenje djelatnosti	012	816.718.189 kn	969.414.187 kn	798.955.701 kn	609.859.393 kn	18,7	-17,58	-23,77	
II. Ulaganja u podružnice, pridružena društva i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	013	19.140.405 kn	17.607.576 kn	15.213.161 kn	16.770.762 kn	-8,01	-13,59	10,22	
III. Ostala financijska ulaganja	017	5.093.832.691 kn	5.066.520.008 kn	5.370.867.770 kn	5.700.888.240 kn	0,54	6,01	6,14	
IV. Depoziti kod preuzetog poslovanja osiguranja u reosiguranje	086								
E. ULAGANJA ZA RAČUN I RIZIK VLASNIKA POLICA ŽIVOTNOG OSIGURANJA	087	22.374.867 kn	16.320.627 kn	11.425.214 kn	8.388.857 kn	-27,06	-30	-26,58	
F. UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRČUVAMA	088	170.589.270 kn	236.271.802 kn	163.151.649 kn	129.829.013 kn	38,5	-30,95	-20,42	
G. ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA IMOVINA	046	11.455.228 kn	6.039.905 kn	36.709.554 kn	80.995.020 kn	-47,27	507,78	120,64	
H. POTRAŽIVANJA	049	1.092.179.565 kn	1.011.446.393 kn	1.011.446.393 kn	983.868.000 kn	-7,39	9,6	-11,25	
I. Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	060	731.209.012 kn	681.545.985 kn	630.878.255 kn	661.257.096 kn	-6,79	-7,43	4,82	
II. Potraživanja iz poslova osiguranja i reosiguranja	063	29.146.633 kn	61.234.875 kn	38.005.866 kn	52.156.133 kn	110,09	5,27	-9,46	
III. Ostala potraživanja	064	331.833.720 kn	268.666.533 kn	419.711.062 kn	270.094.772 kn	-19,03	56,22	-35,65	
I. OSTALA IMOVINA	068	96.323.974 kn	94.656.787 kn	119.731.734 kn	155.893.959 kn	-1,73	26,49	30,20	
I. Novac u banci i blagajni	069	65.436.838 kn	81.802.961 kn	107.556.563 kn	149.243.624 kn	25,01	31,48	38,76	
II. Dugotrajna imovina namijenjena za prodaju i prestanak poslovanja	062								
III. Ostalo	064	19.776.116 kn	12.853.826 kn	12.175.171 kn	5.336.827 kn	-35	-5,28	-56,17	
J. PLAĆENI TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELA NAPLATA PRIHODA	065	67.396.616 kn	81.297.400 kn	92.376.646 kn	85.459.963 kn	20,63	13,63	-7,49	
K. UKUPNA AKTIVA	069	9.004.075.538 kn	9.052.110.826 kn	9.421.147.824 kn	9.194.439.218 kn	0,53	4,08	-2,41	
L. IZVANBILANČNI ZAPISI	070	704.570.820 kn	734.133.072 kn	1.119.642.948 kn	1.260.211.417 kn	4,2	52,51	12,55	
PASIVA									
A. KAPITAL I REZERVE	071	1.935.294.941 kn	1.959.053.933 kn	2.071.607.249 kn	1.753.410.369 kn	1,23	5,75	-15,36	
1. Uplisani kapital	072	442.887.200 kn	442.887.200 kn	442.887.200 kn	442.887.200 kn	0,00	0,00	0,00	
2. Premije na emitirane dionice	076								
3. Revalorizacija rezervi	077	560.772.396 kn	496.993.709 kn	480.702.748 kn	16.655.317 kn	-11,37	-3,28	-66,37	
4. Rezerve	081	443.930.661 kn	456.467.779 kn	479.572.736 kn	509.179.001 kn	2,82	5,06	6,17	
5. Prenesena (zadržana) dobit ili gubitak	085	402.754.919 kn	455.699.140 kn	540.728.290 kn	649.902.384 kn	13,14	18,67	20,19	
4. Dobit ili gubitak tekućeg obratnog razdoblja	088	84.949.765 kn	107.047.104 kn	127.163.314 kn	102.133.533 kn	26,01	19,31	-108,00	
B. MANJINSKI INTERES	091	68.598.004 kn	75.445.694 kn	75.800.727 kn	58.233.310 kn	9,98	0,47	-23,18	
C. TEHNIČKE PRČUVE	092	6.233.066.078 kn	6.307.418.783 kn	6.339.787.688 kn	6.316.143.604 kn	1,19	0,51	-0,37	
D. POSEBNE PRČUVE ZA OSIGURANJE	099	22.374.867 kn	16.320.627 kn	11.425.214 kn	8.388.857 kn	-27,06	-30	-26,58	
E. OSTALE PRČUVE	100	87.863.387 kn	90.471.240 kn	110.596.896 kn	124.697.028 kn	2,97	22,25	12,75	
F. ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA OBYEVA	103	129.438.669 kn	134.899.809 kn	134.330.063 kn	353.132.73 kn	4,22	-0,42	-73,56	
G. DEPOZIT ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE	106								
H. FINANCJSKE OBYEVE	107	161.206.589 kn	88.500.131 kn	143.161.896 kn	390.713.337 kn	-45,1	61,76	172,92	
I. OSTALE OBYEVE	111	303.449.963 kn	338.444.342 kn	319.925.685 kn	323.853.282 kn	11,52	-5,47	1,23	
J. ODGOĐENO PLAĆANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA	116	62.732.540 kn	41.556.367 kn	211.809.434 kn	183.486.159 kn	-33,76	409,69	-13,37	
G. DEPOZIT ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE	106								
K. UKUPNA PASIVA	119	9.004.075.538 kn	9.052.110.826 kn	9.421.147.823 kn	9.194.439.219 kn	0,53	4,08	-2,41	
L. IZVANBILANČNI ZAPISI	120	704.570.820 kn	734.133.072 kn	1.119.642.948 kn	1.260.211.417 kn	4,2	52,51	12,55	
DODATAK BILANCI									
M. KAPITAL I REZERVE	121	2.003.892.945 kn	1.959.053.933 kn	2.150.107.967 kn	1.811.643.679 kn	-2,24	9,75	-15,74	
1. Uplisano ime (line kapitala matice	122	1.935.294.941 kn	1.883.682.239 kn	2.071.607.249 kn	1.753.410.369 kn	-2,67	9,98	-15,36	
2. Prispisano nekontrolirajućim interesima	123	68.598.004 kn	75.445.694 kn	78.500.727 kn	58.233.310 kn	9,98	4,05	-25,82	

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d.

Tablica 16 prikazuje horizontalnu analizu izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. Iz analize stavki prihoda uočava se da su one zabilježile blagi pad po svim kategorijama u razdoblju od 2010. do 2013. godine. Vrijednost ukupnih rashoda slijedila je isti trend. Tijekom promatranih razdoblja paralelno se je smanjivala. Valja naglasiti da su se rashodi za osigurane štete konstantno smanjivali, a 2013. godine su bili za 5,67% manji u odnosu na prethodnu godinu. Iz izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti vidljivo je da je Društvo tijekom svih promatranih godina poslovalo s dobitkom, koji u zadnjoj analiziranoj godini iznosio 320 mil. kuna. Grafikon 6 prikazuje ukupne prihode i rashode društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. do 2013. Vrijednost ukupnih prihoda i rashoda smanjivala se tijekom promatranog razdoblja.

Grafikon 6 : Ukupni prihodi i rashodi društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

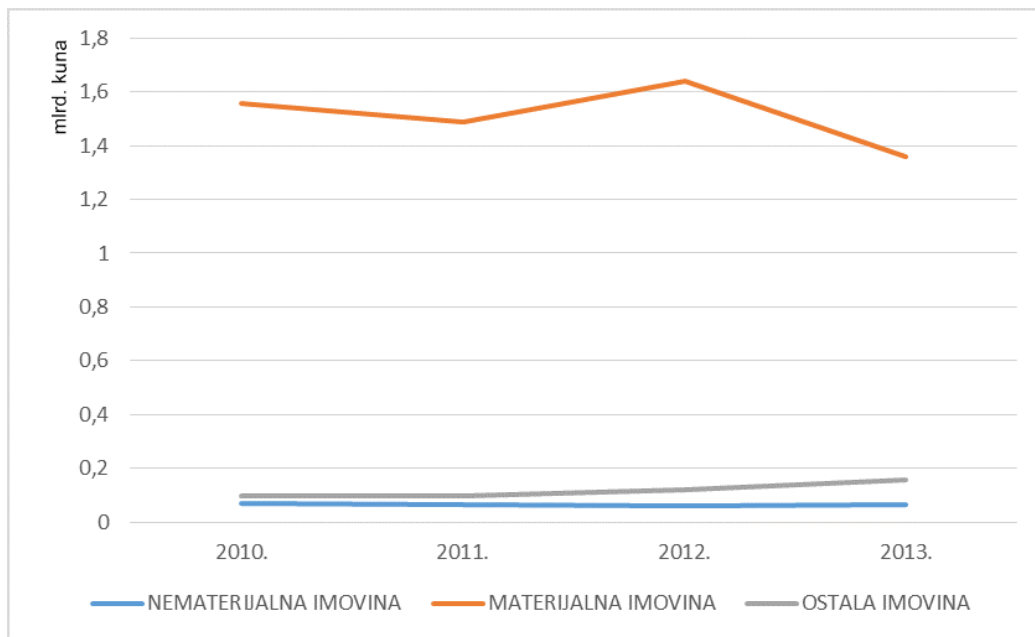

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d.

Tablica 17 prikazuje vertikalnu analizu izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. iz kojeg se vidi da su se u posljednje dvije godine povećala ulaganja, odnosno da se povećao njihov udjel u ukupnoj imovini. Potraživanja po ugovorima o osiguranju su se na kraju promatranog razdoblja znatno smanjila u odnosu na prethodne godine. Vrijednost kapitala i rezervi rasla je te je dosegla maksimum na kraju 2012. godine, nakon čega je uslijedio nagli pad u odnosu na prethodnu godinu. Grafikon 7 prikazuje vrijednost nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih

godina 2010. do 2013. Vrijednost materijalne imovine smanjivala se do kraja 2011. godine, nakon čega je uslijedilo povećanje vrijednosti na kraju 2012. godine te je na kraju 2013. godine ponovo zabilježila smanjenje vrijednosti. Vrijednost nematerijalne imovine bila je konstantna tijekom promatranog razdoblja, a ostala imovina zabilježila je blago povećanje vrijednosti na kraju 2013. godine.

Grafikon 7 : Prikaz vrijednosti nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d.

Tablica 18 prikazuje vertikalnu analizu izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. Vrijednost premija opadala je iz godine u godinu. Prihodi od ulaganja su nakon porasta u 2012. za 43% zabilježili smanjenje u 2013. godini za 2,5%. Ostali prihodi varirali su iz godine u godinu te su kroz sve promatrane godine bilježili smanjenje vrijednosti. Iz analize prihoda i rashoda može se uočiti da Croatia osiguranje od 2011. godine ne posluje s dobiti. Unatoč povećanju prihoda i smanjenju rashoda trend kretanja je i dalje negativan i nepovoljan za Društvo.

Tablica 16 : Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Godine					Odnos 2012./2011.	Odnos 2013./2012.
		2010.	2011.	2012.	2013.	Odnos 2011./2010.		
I. ZARAĐENE PREMIJE	124	2.966.614.760 kn	2.841.651.335 kn	2.817.047.526 kn	2.308.722.144 kn	-4,21	-0,87	-18,04
1. Zaradunate bruto premije	125	3.297.119.203 kn	3.239.553.468 kn	3.159.511.379 kn	3.131.247.301 kn	-1,75	-2,47	-0,89
2. Premije suosiguranja	126	556.583 kn	1.024.374 kn	925.743 kn	694.733 kn	84,05	9,63	-24,95
3. ispravak vrijednosti i naplaćeni ispravak vrijednosti premije osiguranja/suosiguranja	127	-	69.013.259 kn	62.109.081 kn	55.731.076 kn	31,69	-10,00	-10,27
4. Premije predaje u reosiguranje	128	352.901.389 kn	328.508.471 kn	301.017.809 kn	299.754.242 kn	-6,91	-8,37	-0,42
5. Premija predaje u suosiguranje	129	25.452.953,00 kn	21.105.365,00 kn	24.367.852 kn	28.114.881 kn	-17,08	14,98	15,85
6. Promjena bruto pričuve prijenosnih premija	130	74.212.400 kn	6.949.231 kn	20.601.837 kn	51.413.492 kn	-90,64	196,46	-349,56
7. Promjena pričuva prijenosnih premija, udio reosiguranja	131	4.342.854 kn	4.609.062 kn	380.093 kn	1.390.852 kn	-206,13	-108,25	265,92
8. Promjena pričuva prijenosnih premija, udio suosiguranja	132	1.073.932 kn	-	6.775.645 kn	25.733 kn	-100,00	0,00	-100,38
II. PRIHODI OD ULAGANJA	133	348.991.431 kn	443.908.509 kn	387.188.401 kn	327.727.712 kn	27,20	-12,78	-15,36
III. PRIHOD OD PROMIZIA I NAKNADA	147	45.993.270 kn	44.729.407 kn	40.224.939 kn	40.862.790 kn	-2,75	-10,07	1,59
IV. OSTALI OSIGURATELINO-TEHNIČKI PRIHODI, NETO OD REOSIGURANJA	148	40.375.430 kn	20.933.348 kn	19.787.192 kn	23.447.959 kn	-48,15	-5,48	18,50
V. OSTALI PRIHODI	149	246.744.859 kn	215.122.388 kn	235.989.631 kn	232.888.568 kn	-12,82	9,70	-1,31
VI. IZDACI ZA OSIGURANE SLUČAJEVE, NETO	150	1.779.634.838 kn	1.727.464.029 kn	1.686.492.335 kn	1.590.862.832 kn	-2,93	-2,37	-5,67
1. Likvidirane štete	151	1.809.405.377 kn	1.800.001.855 kn	1.686.477.497 kn	1.701.956.514 kn	-0,52	-6,31	0,92
2. Promjena pričuva za štetu	155	29.770.519 kn	72.337.826 kn	14.838 kn	111.093.682 kn	143,66	-100,02	-74880,62
VII. PROMJENA MATEMATIČKE PRIČUVE I OSTALIH TEHNIČKIH PRIČUVA	159	150.354.711 kn	75.666.943 kn	139.365.656 kn	66.479.534 kn	-49,69	84,18	-52,30
VIII. PROMJENA POSEBNE PRIČUVE ZA OSIGURANJE IZ SKUPINE ŽIVOTNIH	167	1.918.336 kn	4.707.68 kn	4.947.345 kn	3.696.021 kn	145,04	5,25	-25,29
IX. IZDACI ZA POVRATE PREMIJA, NETO OD REOSIGURANJA	171	3.614.102 kn	466.213 kn	561.466 kn	1.132.960 kn	-112,90	-220,43	-301,79
X. POSLOVNI RASHODI, NETO	174	1.136.357.876 kn	1.149.301.174 kn	1.117.753.494 kn	1.225.293.917 kn	1,14	-2,74	9,62
1. Troškovi pribave	175	344.388.374 kn	331.527.547 kn	331.491.311 kn	360.893.071 kn	-3,73	-0,01	8,87
2. Troškovi uprave (administrativni troškovi)	179	791.999.502 kn	817.773.627 kn	786.262.183 kn	864.400.846 kn	3,25	-3,85	9,94
XI. TROŠKOVI ULAGANJA	183	176.041.956 kn	204.987.415 kn	156.702.834 kn	201.498.092 kn	16,44	-23,55	28,59
XII. OSTALI TEHNIČKI TROŠKOVI, NETO OD REOSIGURANJA	191	82.484.332 kn	84.859.006 kn	91.226.128 kn	100.148.034 kn	-	-207,50	9,78
XIII. OSTALI TROŠKOVI, UKLJUČUJUĆI VRIJEDNOSNA USKLADENJA	194	210.161.834 kn	170.023.962 kn	148.120.183 kn	177.688.329 kn	-19,10	-12,88	19,96
XIV. DOBIT ILI GUBITAK OBRACUNATOG RAZDOBLJA PRIJE POREZA	195	119.049.621 kn	158.277.013 kn	166.085.870 kn	8.359.892 kn	42,90	4,93	-105,03
XV. POREZ NA DOBIT ILI GUBITAK	196	30.750.635 kn	48.584.554 kn	34.327.425 kn	3.581.631 kn	58,00	-29,34	-89,57
XVI. DOBIT ILI GUBITAK OBRACUNSKOG RAZDOBLJA POSLIJE POREZA	199	88.298.986,00 kn	109.692.459,00 kn	131.758.445 kn	11.941.232 kn	24,23	20,12	-109,06
XVII. UKUPNI PRIHODI	202	3.648.552.759 kn	3.566.344.986 kn	3.500.237.689 kn	3.351.041.784 kn	-2,25	-1,85	-4,26
XVIII. UKUPNI RASHODI	203	3.560.253.773 kn	3.456.652.527 kn	3.368.479.244 kn	3.362.989.307 kn	-2,91	-2,55	-0,16
IXX. OSTALA SVEOBUHVAATNA DOBIT	204	80.693.272 kn	63.778.687 kn	21.907.893 kn	307.774.458 kn	-179,04	-65,65	1304,86
XX. UKUPNA SVEOBUHVAATNA DOBIT	213	1.68.992.258 kn	45.913.771 kn	109.850.550 kn	319.715.981 kn	-72,83	139,25	-391,05

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.

Tablica 17 : Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.

Naziv pozicije	AOP oznaka	Godine			
		2010.	2011.	2012.	2013.
		2010.	2011.	2012.	2013.
		%	%	%	%
AKTIVA					
A. POTRAŽIVANJA ZA UPISANI I NEUPLAĆENI KAPITAL					
1. Kapital povezan da se plati	001				
2. Kapital nije povezan da se plati	002				
B. NEMATERIJALNA IMOVINA	003				
1. Goodwill	004	68.607.729 kn	65.369.271 kn	62.045.721 kn	64.098.787 kn
2. Ostala nematerijalna imovina	005	43.154.176 kn	42.265.906 kn	37.775.869 kn	35.983.906 kn
C. MATERIJALNA IMOVINA	006	25.452.953.000 kn	21.005.365.000 kn	24.267.852 kn	28.114.881 kn
D. ULAGANJA	007	1.586.857.904 kn	1.489.166.870 kn	1.642.075.490 kn	1.399.187.223 kn
I. Ulaganja u zemljišta i građevinske objekte koje ne služe dnevno za provođenje djelatnosti	011	5.929.691.285 kn	6.053.541.771 kn	6.185.038.632 kn	6.326.718.395 kn
II. Ulaganja u posredničke, posrednička društva i sudjelovanje u zajedničkim ulaganjima	012	816.718.189 kn	949.414.187 kn	798.955.701 kn	690.659.393 kn
III. Ostala financijska ulaganja	013	19.140.405 kn	17.607.576 kn	15.215.161 kn	16.770.762 kn
IV. Depoziti kod pružatelja poslovanja osiguranja u reosiguranje	017	5.093.832.691 kn	5.066.520.008 kn	5.370.867.770 kn	5.700.888.240 kn
E. ULAGANJA ZA RAČUNI RIZIK VLASNIKA POLICA ŽIVOTNOG OSIGURANJA	036				
F. UDIO REOSIGURANJA U TEHNIČKIM PRICUVAMA	037	22.374.967 kn	16.320.627 kn	11.425.214 kn	8.388.857 kn
G. ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA IMOVINA	038	170.589.270 kn	236.271.802 kn	163.151.649 kn	129.829.013 kn
H. POTRAŽIVANJA	046	11.455.228 kn	6.039.905 kn	36.709.554 kn	80.995.020 kn
I. Potraživanja iz neposrednih poslova osiguranja	049	1.092.179.365 kn	1.011.446.393 kn	1.108.595.183 kn	983.868.000 kn
II. Potraživanja iz poslova suosiguranja i reosiguranja	050	731.289.012 kn	681.545.985 kn	630.878.253 kn	661.257.096 kn
III. Ostala potraživanja	053	29.146.633 kn	61.234.875 kn	52.316.133 kn	58.005.866 kn
I. Novac u banci i blagajni	054	331.883.720 kn	268.666.533 kn	419.711.062 kn	270.094.772 kn
II. Dugotrajna imovina namijenjena za prodaju i prestanak poslovanja	058	96.323.974 kn	19.731.734 kn	155.893.959 kn	19.731.734 kn
III. Ostala imovina	059	65.456.858 kn	81.802.560 kn	107.556.563 kn	149.243.624 kn
IV. Dugotrajna imovina namijenjena za prodaju i prestanak poslovanja	062				
III. Ostalo	064	19.776.116 kn	12.853.826 kn	12.175.171 kn	5.536.827 kn
J. PLAGANJE TROŠKOVI BUDUĆEG RAZDOBLJA I NEDOSPJELE NAPLATA PRIHODA	065	67.996.616 kn	81.297.400 kn	92.576.646 kn	83.659.963 kn
K. UKUPNA AKTIVA	069	9.004.075.338 kn	9.052.110.826 kn	9.421.147.823 kn	9.194.439.218 kn
L. IZVANBILANČNI ZAPISI	070	704.570.820 kn	734.133.072 kn	1.119.642.948 kn	1.260.211.417 kn
PASIVA					
A. KAPITAL I REZERVE	071	1.935.294.941 kn	1.959.053.933 kn	2.071.607.249 kn	1.753.410.369 kn
1. Uplisani kapital	072	442.887.200 kn	442.887.200 kn	442.887.200 kn	442.887.200 kn
2. Premije na emitirane dionice	076				
3. Revalorizacija rezerve	077	560.772.396 kn	496.993.709 kn	480.702.748 kn	161.655.317 kn
4. Rezerve	081	443.930.661 kn	456.466.779 kn	479.572.736 kn	509.179.001 kn
5. Prenesena (zadržana) dobit ili gubitak	085	402.754.919 kn	455.689.140 kn	540.728.290 kn	649.902.384 kn
4. Dobit ili gubitak tekućeg obdobljnog razdoblja	088	84.989.762 kn	107.047.104 kn	127.716.314 kn	102.313.533 kn
B. MANJINSKI INTERESI	091	68.598.004 kn	75.445.694 kn	75.800.727 kn	58.233.310 kn
C. TEHNIČKE PRICUVE	092	6.233.096.078 kn	6.307.418.783 kn	6.339.787.658 kn	6.316.143.604 kn
D. POSEBNE PRICUVE ZA OSIGURANJE	099	22.374.967 kn	16.320.627 kn	11.425.214 kn	8.388.857 kn
E. OSTALE PRICUVE	100	87.863.787 kn	90.471.240 kn	110.596.896 kn	124.697.028 kn
F. ODGOĐENA I TEKUĆA POREZNA OBEVZA	103	129.438.669 kn	134.899.809 kn	134.330.063 kn	35.513.273 kn
G. DEPOZIT ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE	106				
H. FINANCIJSKE OBEVZE	107	161.206.589 kn	88.500.131 kn	143.161.896 kn	390.713.337 kn
I. OSTALE OBEVZE	111	303.469.963 kn	338.444.342 kn	319.928.685 kn	32.853.282 kn
J. ODGOĐENO PLAGANJE TROŠKOVA I PRIHODA BUDUĆEG RAZDOBLJA	116	62.732.340 kn	41.556.267 kn	183.886.159 kn	211.809.434 kn
G. DEPOZIT ZADRŽANI IZ POSLA PREDANOG U REOSIGURANJE	106				
K. UKUPNA PASIVA	119	9.004.075.338 kn	9.052.110.826 kn	9.421.147.823 kn	9.194.439.219 kn
L. IZVANBILANČNI ZAPISI	120	704.570.820 kn	734.133.072 kn	1.119.642.948 kn	1.260.211.417 kn
DODATAK BILANCI					
M. KAPITAL I REZERVE	121	2.008.892.945 kn	1.999.053.933 kn	2.150.107.967 kn	1.811.643.679 kn
1. Popisano matičnim kapitalom matice	122	1.935.294.941 kn	1.885.608.239 kn	2.071.607.249 kn	1.753.410.369 kn
2. Popisano nekontrolirajućim interesima	123	68.598.004 kn	75.445.694 kn	78.500.727 kn	58.233.310 kn

Izvor: Izradila autorica na temelju izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.

5.2.3. Analiza pomoću pokazatelja

Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d. napravljena je pomoću podataka preuzetih iz izvještaja o financijskom položaju i izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti Društva iz 2012. i 2013. godine.

Tablica 19 : Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.

	2012	2013
POKAZATELJI LIKVIDNOSTI		
KOEFICIJENT TEKUĆE LIKVIDNOSTI	22,2	3,56
POKAZATELJI ZADUŽENOSTI		
KOEFICIJENT ZADUŽENOSTI	0,78	0,78
KOEFICIJENT VLASTITOG FINANCIRANJA	0,22	0,22
KOEFICIJENT FINANCIRANJA	3,75	3,65
POKAZATELJI EKONOMIČNOSTI		
EKONOMIČNOST UKUPNOG POSLOVANJA	1,12	1,07
POKAZATELJI PROFITABILNOSTI		
ROA (RENTABILNOST IMOVINE)	1,45	0,22
ROE (RENTABILNOST VLASTITOG KAPITALA)	6,76	0,18
BRUTO DOBITNA MARŽA	5,02	0,48
POKAZATELJI AKTIVNOSTI		
KOEFICIJENT OBRTA UKUPNE IMOVINE	0,32	0,34
POKAZATELJI INVESTIRANJA		
DOBIT PO DIONICI	307.598	307.598

Izvor: Izradila autorica na temelju financijskih izvještaja društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.

Analiza je pokazala da je Društvo u 2012. godini poslovalo s velikim koeficijentom likvidnosti koji je iznosio 22,2%, za razliku od koeficijenta likvidnosti u 2013. godini, kada se smanjio na 3,56%. Koeficijenti zaduženosti ostali su u gotovo jednakim omjerima kroz promatrane godine. Nadalje, pokazatelji ekonomičnosti smanjili su se u 2013. godini s 1,12% na 1,07%. Pokazatelji profitabilnosti također su pokazali smanjenje u 2013. godini, u odnosu na 2012. godinu. Pokazatelji aktivnosti, kao i investiranja, jedini su pokazatelji koji su zabilježili porast u 2013. godini u odnosu na 2012. godinu. Bez obzira na izračunate pokazatelje, Društvo je uspjelo zadržati vodeću poziciju u odnosu na društva za osiguranje u Republici Hrvatskoj.

5.3 Rezultati komparativne analize društava za osiguranje Allianz Zagreb d.d. i Croatia osiguranje d.d.

U 2013. godini tržišni udjel Croatia osiguranja d.d. u ukupnoj zaračunatoj premiji svih društava za osiguranje iznosio je 28,9%. Društvo je i dalje zauzimalo vodeću poziciju u neživotnim osiguranjima s udjelom od 34,7%, dok je u životnim osiguranjima zauzimalo drugu poziciju s 14,0 % tržišnog udjela. U 2013. godini, Croatia osiguranje d.d. ostvarilo je ukupnu zaračunatu premiju u iznosu od 2.63 mlrd. kuna. Zaračunata premija neživotnih osiguranja bila je manja za 3,2 %, dok je u segmentu životnih osiguranja Društvo zabilježilo pad od 2,1% u odnosu na isto razdoblje prethodne godine. Društvo za osiguranje Allianz Zagreb d.d. u 2013. godini ostvarilo je ukupnu bruto premiju od 1,2 mlrd. kuna i zadržalo drugu poziciju na tržištu osiguranja s tržišnim udjelom od 13%. Na tržištu životnih osiguranja Društvo je zadržalo vodeću poziciju s tržišnim udjelom od 18,6%, pri čemu je zabilježilo porast od 1,9% u odnosu na prethodnu godinu. U neživotnim osiguranjima Društvo je povećalo tržišni udjel s 10,3% na 10,8% i time zadržalo treću poziciju u ovom tržišnom segmentu.

Tablica 20 : Usporedba bruto premije osiguravajućih društava Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Zagreb d.d. 2012. i 2013. godine

OSIGURATELJ	2012.	2013.	INDEKS 2012./2013.	UDJEL U %	
				2012.	2013.
Croatia Osiguranje d.d.	2.707.693.805	2.625.085.411	96,9	30,0	28,9
Allianz Zagreb d.d.	1.089.353.535	1.179.481.961	108,3	12,1	13,0

Izvor: Izradila autorica na temelju podataka preuzetih iz financijskih izvještaja promatranih osiguravajućih društava

Rezultati analize pomoću pokazatelja su pokazali da je društvo za osiguranje Allianz Zagreb d.d. u 2012. godini poslovao s koeficijentom likvidnosti od 3,9%, koji se je povećao u 2013. godini na 12,42%, dok je društvo za osiguranje Croatia Osiguranje d.d. u 2012. godini poslovalo s velikim koeficijentom likvidnosti od 22,2%, za razliku od koeficijenta likvidnosti u 2013. godini, kada se je smanjio na 3,56%. Iz toga proizlazi da su novac i potraživanja kod društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. u promatranom razdoblju rasli više od kratkoročnih obveza, što je rezultiralo poboljšanjem likvidnosti, dok je kod društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. smanjenju koeficijenta likvidnosti prethodilo povećanje kratkoročnih obveza u većoj mjeri od novca i potraživanja.

Nadalje, ukupna imovina društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. zabilježila je rast u razdoblju od 2010. do 2013. godine, te je u 2013. godini iznosila 4,001 mlrd. kuna. Ukupna imovina društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. također je zabilježila rast u gotovo svim promatranim godinama, izuzev 2013. godine, kada se smanjuje za 2,41% u odnosu na 2012. godinu, ali i dalje iznosi velikih 9,194 mlrd. kn, što je dvostruko više od ukupne imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Ukupni prihodi društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. zabilježili su lagani rast u promatranom razdoblju te su 2013. godine iznosili 1.28 mlrd. kuna. Ukupni prihodi društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. zabilježili su pad te su u 2013. godini iznosili 2,64 mlrd. kuna, a na smanjenje ukupnih prihoda najviše je utjecalo smanjenje zaračunate premije kao posljedica pada potražnje za osigurateljnim proizvodima, uzrokovane gospodarskom krizom.

6. ZAKLJUČAK

Osiguranje je u suvremenom gospodarskom razvoju postalo učinkovitim i nezamjenjivom zaštitom te realnim čimbenikom sigurnosti i razvoja društva. Ekonomski smisao osiguranja sadržan je u naknadi štete u imovinskom osiguranju i isplati osiguranih iznosa u osiguranju osoba. Djelatnost osiguranja znatno utječe na razvoj gospodarstva svake zemlje te je važan čimbenik stabilnosti financijskog sustava. U Hrvatskoj su u 2013. godini djelovala dvadeset i šest društava za osiguranje te jedno društvo za reosiguranje. Od toga, sedam društava za osiguranje bavi se poslovima životnog osiguranja, devet društava poslovima neživotnog osiguranja te deset društava poslovima i životnog i neživotnog osiguranja.

Financijski izvještaji pružaju njihovim korisnicima informacije o poslovanju poduzeća te je njihova analiza jedan od važnijih alata kojima različite interesne skupine mogu doći do onih informacija koje su im potrebne za donošenje odluka. Pomoću analize financijskih izvještaja zainteresirani subjekti mogu dobiti uvid u financijsku poziciju, likvidnost, solventnost i profitabilnost društva. Dobiveni rezultati se mogu usporediti s lokalnom i globalnom konkurencijom zbog uvida u moguća područja unaprjeđenja te poduzimanje korektivnih mjera.

Allianz Grupa jedna je od najvećih i najcjenjenijih svjetskih financijskih institucija. Allianz Zagreb d.d. dio je te međunarodne mreže te jedini njemački osiguratelj u Hrvatskoj. Allianz je u Hrvatskoj prisutan od 1999. godine te iz godine u godinu bilježi stalan rast poslovanja, što pokazuju stope rasta koje su iz godine u godinu bile čak i dvostruko veće od ostatka tržišta. Danas Allianz ima više od 13% tržišnog udjela i ukupno zauzima drugu poziciju među društvima za osiguranje u Republici Hrvatskoj.

Croatia osiguranje d.d. najveće je i najstarije osiguravajuće društvo u Hrvatskoj. Danas ima 28,9% tržišnog udjela i zauzima vodeću poziciju među osiguravateljima, dok u životnim osiguranjima zauzima drugu poziciju s 14,0 % tržišnog udjela.

Provedbom analize financijskih izvještaja dvaju promatranih društava za osiguranje došlo se do zaključka da su bez obzira na financijsku krizu, oba društva za osiguranje poslovala s dobiti te su bilježila stalan rast poslovanja. Ukupna imovina društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. zabilježila je rast u razdoblju od 2010. do 2013. godine, te je u 2013. godini iznosila 4,001 mlrd. kuna. Ukupna imovina društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. također je zabilježila rast u gotovo svim promatranim godinama, izuzev 2013. godine, kada se smanjuje za 2,41% u

odnosu na 2012. godinu, ali i dalje iznosi velikih 9,194 mlrd. kuna, što je dvostruko više od ukupne imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.

Financijska kriza imala je veliki utjecaj na sektor osiguranja, pri čemu se europska industrija osiguranja u 2009. godini počela oporavljati od pada premija iz prethodne godine. Oporavak je nastavljen u 2010. godini, a zatim ponovno usporen u 2011. godini. Višegodišnje opadanje premija osiguranja ima odraza na stagnaciju ili usporen rast imovine osiguratelja, a uzroci leže u problemima realnog sektora hrvatskog gospodarstva. Smanjenje industrijske proizvodnje, pad poslova u građevinarstvu te opadanje prodaje automobila doveli su do smanjenja premija imovine, a smanjeni su i dohoci stanovništva. U tako složenim okolnostima sigurno je da će i sljedećih nekoliko godina obilježiti ozbiljni izazovi za cijelu djelatnost osiguranja.

LITERATURA

Knjige:

- Andrijašević, S., Petranović, V. : Ekonomika osiguranja, Alfa, Zagreb, 1991.
- Belak, V. : Profesionalno računovodstvo prema MSFI i hrvatskim profesionalnim propisima, Zgombić & Partneri, Zagreb, 2006.
- Bolfek, B., Knežević, S., Stanić, M. : Vertikalna i horizontalna financijska analiza poslovanja tvrtke, Ekonomski vjesnik, 2012.
- Brezničar, B.: Analiza i ocjena zaduženosti poduzetnika, Računovodstvo i porezi u praksi broj 10/2012.
- Ćurak, M., Jakovčević, D. : Osiguranje i rizici, RRiF Plus, Zagreb, 2007.
- Filipović, I. : Računovodstvo financijskih institucija, Sveučilište u Splitu, Ekonomski fakultet Split, Split, 2010.
- Gulin, D. et. al.: Računovodstvo osiguravajućih društava, RIF, Zagreb, 2006.
- Međunarodni standardi financijskog izvješćivanja (MSFI), HZRIF, 2004.
- Mićin, K. : Računovodstvo osiguravajućih društava, HASIBO, Zagreb, 2008.
- Tipurić, D. et. al.: Korporativno upravljanje, Sinergija, 2008.
- Vidučić, Lj. : Financijski menadžment, VIII. izdanje, RRiF Plus, Zagreb, 2012.
- Vukoja, B. : Analiza financijskih izvještaja kao temelj za donošenje poslovnih odluka, International Conference SME proceedings , Zenica, 2009.
- Žager, K., Mamić Sačer, I., Sever, S., Žager, L.: Analiza financijskih izvještaja, Masmedia, Zagreb, 2008.

Propisi:

- Pravilnik o strukturi i sadržaju financijskih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje, Narodne novine broj 140/05.
- Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji, Narodne novine broj 144/12.
- Zakon o osiguranju, Narodne novine broj 151/05.
- Zakon o računovodstvu, Narodne novine broj 109/07.
- Zakon o reviziji, Narodne novine broj 144/12.

Internetske stranice:

- Adris grupa d.d., <http://www.adris.hr/>, 11.02.2015.
- Allianz Zagreb d.d., <http://www.allianz.hr/>, 11.02.2015.
- Croatia Osiguranje d.d., <http://www.crosig.hr/hr/> , 11.02.2015.
- Hrvatski ured za osiguranje, <http://www.huo.hr/>, 11.02.2015.
- Odbor za standarde financijskog izvještavanja, <http://www.osfi.hr/>, 11.02.2015.

POPIS GRAFIKONA

Grafikon 1: Odnos životnih i neživotnih osiguranja u Republici Hrvatskoj u 2012. i 2013. godini.....	14
Grafikon 2 : Vrijednost imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.....	31
Grafikon 3 : Ukupni prihodi i rashodi društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.....	32
Grafikon 4 : Prikaz vrijednosti nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.	33
Grafikon 5 : Vrijednost imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.....	40
Grafikon 6 : Ukupni prihodi i rashodi društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.....	42
Grafikon 7 : Prikaz vrijednosti nematerijalne, materijalne i ostale imovine društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. na kraju poslovnih godina 2010. - 2013.....	43

POPIS TABLICA

Tablica 1: Vrste osiguranja u skupini životnih osiguranja	10
Tablica 2: Vrste osiguranja u skupini neživotnih osiguranja	10
Tablica 3: Broj društava za osiguranje prema vlasništvu i strukturi provođenja poslova osiguranja	11
Tablica 4 : Ukupna zaračunata bruto premija po društvima 2012. i 2013. godine izražena u kunama	13
Tablica 5: Izvještaj o financijskom položaju (bilanca)	18
Tablica 6 : Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti (račun dobiti i gubitka).....	19
Tablica 7 : Izvještaj o novčanim tokovima (indirektna metoda).....	21
Tablica 8 - Izvještaj o promjenama kapitala	22
Tablica 9 : Struktura i sadržaj bilješki uz financijske izvještaje	23
Tablica 10 : Horizontalna analiza izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.....	34
Tablica 11 : Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010.-2013.....	35
Tablica 12 : Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010 -2013.....	36
Tablica 13 : Vertikalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.....	37
Tablica 14 : Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Allianz Zagreb d.d.	38
Tablica 15 : Horizontalna analiza izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.	41
Tablica 16 : Horizontalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.	44
Tablica 17 : Vertikalna analiza izvještaja o financijskom položaju društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.	45
Tablica 18 : Vertikalna analiza izvještaja o sveobuhvatnoj dobiti društva za osiguranje Croatia osiguranje d.d. za poslovne godine 2010. - 2013.	46
Tablica 19 : Analiza pomoću pokazatelja društva za osiguranje Croatia Osiguranje d.d.	47
Tablica 20 : Usporedba bruto premije osiguravajućih društava Croatia Osiguranje d.d. i Allianz Zagreb d.d. 2012. i 2013. godine	48

POPIS SHEMA

Shema 1 : Povezanosti pokazatelja analize finansijskih izvještaja i temeljnih kriterija dobrog poslovanja.....	27
--	----